Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Central, judecător Svetlana Vîșcu
Dosarul nr. 2a-2731/25
(2-23178395-02-2a-30072025)

D E C I Z I E

10 decembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Diana Corlăteanu şi Nicolae Ghedrovici
Grefierii Gabriela Catrinesco și Victoria Cireș

examinând, în şedinţă de judecată publică, cererile de apel declarate de Roman Statnîi, Ministerul Justiției al R. Moldova și Procuratura Generală a R. Moldova,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 februarie 2025, prin care s-a admis parțial acțiunea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roman Statnîi către Ministerul Justiției al RM, Procuraturii Generale, intervenient accesoriu Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii, prezentarea în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului, răspândirea informației prin mijloace de informare în masă,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 13 decembrie 2023, Roman Statnîi s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, Procuraturii Generale, intervenient accesoriu Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii, prezentarea în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului, răspândirea informației prin mijloace de informare în masă.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat, că reclamantul a fost supus ilegal urmăririi penale în cadrul cauzei penale nr.2020920013 pe o perioadă mai lungă de ani. Astfel, urmărirea penală în cauza penală nr.2020920013 a fost începută, prin ordonanța Procurorului General, la 27.02.2020 în temeiul bănuielii privind săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(5), 324 alin.(3) lit. a) și b), 325 alin.(3) lit. a) și a1), 326 alin.(3) lit. a), 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal.

Susține că, urmărirea penală a fost inițiată în temeiul unei plângeri din 26.02.2020, semnate de cet. Kheyman Susana, cetățeană a Federației Ruse, soția cet. Kheyman Eugen, la acel moment aflat în căutare, condamnat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28.03.2019

pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.196 alin (4); și 335 alin.(11) din Codul penal, la 4 închisoare, cu privare de dreptul de a ocupa funcții de conducere în cadrul societăților comerciale pe teritoriul Republicii Moldova pe o perioadă de (trei) 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar semiînchis. Potrivit plângerii formulate Kheyman Susana a relatat evenimentele și circumstanțele pe care le-a aflat din spusele soțului său, precum că în perioada aflării acestuia (Kheyman Eugen) în custodia Procuraturii Anticorupție (arest preventiv) aprilie - august 2018, la indicația reclamantului, care ar fi acționat la indicația Procurorului General al RM și Procurorului șef al Procuraturii Anticorupție, de comun cu partea vătămată Galaev Mukhamd și alte persoane, l-ar fi determinat pe Kheyman Eugen, să le transmită dreptul de proprietate aferent mai multor bunuri din Federația Rusă, Regiunea Crasnodar, apartament în Londra și sume bănești aflate pe contul său bancar, în schimbul eliberării sale și încetării cauzei penale pornite în privința acestuia. Ordonanța de pornire a urmăririi penale emisă de Procurorul General din 27.02.2020 conține prevederi declarate neconstituționale prin decizia Curții Constituționale al RM nr.22 din 01.10.2018 (sintagma ”urmări grave” declarată neconstituțională).

Pînă la pornirea urmăririi penale nu a fost probat faptul existenței unei bănuieli rezonabile privind comiterea faptelor de către reclamant, nu au fost obținute careva declarații de martori „prima face” care ar indica asupra implicării lui Roman Statnîi în comiterea faptei incriminate (plângerea cet. Kheyman Susana nu întrunește condițiile de formă și conținut prevăzute de art.105-109 CPP).

Prin ordonanța procurorului din 25.03.2020, Roman Statnîi a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.190 alin.(5), 324 alin.(3) lit. a) și b), 325 alin.(3) lit. a) și a1), 326 alin.(3) lit. a), 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal. La 18 mai 2020 ora 07:10 min. reclamantul a fost reținut. Reclamantul a formulat obiecții la ordonanța de reținere, în special legate de circumstanțele neprobate, potrivit cărora acesta sar putea eschiva de la organul de urmărire penală, deși după pornirea urmăririi penale reclamantul, știind despre urmărirea penală aflată în curs, a plecat în afara țării la 14.03.2020 și a revenit la 18.03.2020. În seara înaintea reținerii reclamantul a identificat efectuarea în privința s-a a măsurilor speciale de investigație - urmărirea vizuală, însă a revenit la domiciliu și toată noaptea s-a aflat la adresă, fără a o părăsi, deși cunoscând tactica și procedurile de efectuare a măsurilor speciale de investigație avea suficiente cunoștințe și posibilități de a părăsi domiciliul neobservat. Mai mult, la 18.05.2020 în intervalul de timp 05.30 - 07:10, reclamantul a identificat angajații SIS care efectuau suportul operativ al acțiunilor de urmărire penală, care au blocat automobilul reclamantului. Astfel, reclamantul a declanșat reținerea sa prin apropierea de mașina inspectorilor operativi. Cu referire la posibila influențare a martorilor sau anchetei, reclamantul a declarat că această afirmație este lipsită de probe și că acesta anterior a declarat public că posibil în privința sa este pornită o cauză penală și e posibil să fie reținut, dar în toată această perioadă nu a întreprins nici o acțiune pentru a influența urmărirea penală. Mai mult, potrivit actelor de reținere nu erau identificați careva martori pasibili de a fi supuși influenței. Reclamantul a mai făcut referire și la alte erori de procedură și a evidențiat că reținerea a fost realizată neîntemeiat.

În legătură cu redactarea ordonanței de reținere și procesului-verbal de reținere cu încălcări procedurale, reclamantul a adresat în aceiași zi Procuraturii Generale o plângere în ordinea controlului ierarhic superior, care a respins-o. Mai mult, insistă că, aferent faptului că reclamantului după reținere până la eliberare, atunci când era transportat în ședințele de

judecată, i se aplicau cătușe pe mâini. Acest lucru era vădit cu scopul de intimidare, umilire, având în vedere că acesta este un caz public, la care asistă jurnaliștii și este atent urmărit de public și comunitatea internațională. Aceste măsuri erau aplicate nejustificat și disproporționat, având în vedere poziția profesională a reclamantului, lipsa de necesitate sau stare de pericol, escortarea de către 6 angajați ai subdiviziunii specializate și alte circumstanțe care ar justifica aplicarea acestor măsuri speciale. Aplicarea cătușelor reclamantului de asemenea contravine normelor interne (HG nr.583 din 26 05 2006 privind statutul executării pedepsei, art.1 și 217-219; Legea nr.218). Plângerea reclamantului adresată Administrației Naționale a Penitenciarelor, Procuraturii Generale și Administrației locului de detenție în această privință a fost respinsă, argumentele fiind că aplicarea cătușelor a fost conformă normelor interne (deși textul normelor interne prevede exact contrariul). Contestarea încătușării sale în fața Procuraturii Generale a fost respinsă, motiv pentru care reclamantul a depus contestație. Totuși această cale acordă doar posibilitatea reclamantului de a contesta aplicarea cătușelor post-factum și nu îi permite să ceară încetarea încătușării sale ilegale atunci când aceste acțiuni sunt întreprinse. Alte căi legale de contestare nu există. Reclamantului i-au fost aplicate, în timpul transportării la toate ședințele judiciare la care acesta a asistat, cătușele pe mâini. De asemenea, el era escortat de 6 persoane mascate și dotate cu echipament de protecție.

Reclamantul ține de asemenea să noteze, că el era acuzat de infracțiuni non-violente și niciodată nu a opus nici cea mai mică rezistență. Reclamantul de asemenea consideră că decizia de aplicare a cătușelor este una absolută, de blanchetă, de la care nu se poate de derogat. Astfel, autoritățile, la încătușarea sa, nu au ținut cont în nici un mod, de personalitatea persoanei, starea sănătății acesteia, impactul asupra vieții private, influența asupra reputației sale profesionale și asupra opiniei publice. Tot la 18.05.2020, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit i-a fost adusă la cunoștința bănuitului. Iar la 19.05.2020, a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminat comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin.(5),46, 190 alin.(5) și 328 alin.(3) lit. b) și c) din Codul penal. Fiind audiat în calitate de învinuit, în intervalul de timp 16:10 - 20:00, reclamantul a comunicat că învinuirea este una neclară și ambiguă, solicitând de a-i fi explicate cele indicate în actul de învinuire, fiindu-i refuzat, fără careva motive și explicații de procurorul Ion Bunica, autorul actului. La 10.06.2020, reclamantul s-a adresat procurorului conducător al urmăririi penale, solicitând explicații aferent actului de învinuire, temeiurilor și motivelor acuzațiilor aduse. Prin ordonanța procurorului de caz din 19.06.2020, cererea reclamantului de ai fi explicată învinuirea a fost respinsă, invocându-se că: „... sunt descrise detaliat faptele incriminate, fapt ce rezidă, în special, în însăși criticile formulate de partea apărării în privința actului procedural al cărui neclaritate se invocă...”

La 10.06.2020, reclamantul s-a adresat procurorului conducător al urmăririi penale cu mai multe cereri, prin care a solicitat efectuarea mai multor acțiuni de urmărire penală, pertinente care ar urma să contribuie la stabilirea adevărului și constatarea nevinovăției reclamantului și ca rezultat revocarea măsurii prevenite. Prin ordonanța procurorului de caz din 19.06.2020, toate cererile reclamantului au fost respinse printr-o singură ordonanță.

Prin încheierea din 20 mai 2020, a fost admis demersul procurorului și a fost dispusă aplicarea măsurii preventive - arestarea preventivă pe o durată de 30 de zile, cu plasarea reclamantului în Penitenciarul nr.13. Din demersul procurorului, deși erau invocate toate patru riscuri, instanța a reținut motivele următoare: arestarea preventivă este justificată,

întemeiată și este necesară, deoarece are ca scop asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, spre aceea ca nu cumva învinuitul să împiedice stabilirea adevărului pe caz, precum și să influențeze martorii și persoanele care sunt implicate în prezenta cauză ținând cont de funcția de care a fot deținută anterior de către Statnîi Roman; După o analiză adusă probelor prezentate de procuror, instanța a stabilit un singur risc, cel al ingerinței în bunul mers la urmăririi penale; Instanța a adăugat că gravitatea pedepsei pentru infracțiunea incriminată (maximum 15 ani de detenție) ar determina de asemenea măsura de detenție preventivă, fără însă a se expune asupra argumentelor reclamantului referitor la faptul că el: a) are loc permanent de trai în imobilul pe care-l deține împreună cu familia sa; b) nu are antecedente penale; c) este avocat în devenire; d) este căsătorit și are doi copii minori la întreținere, motiv care justifică legăturile sale cu familia și țara în care locuiește; e) nu are bunuri imobile în alte state; f) este gata să predea procurorului de caz atât buletinul de identitate, cât și pașaportul de străinătate; g) nu a încercat să se sustragă de la organul de urmărire penală în perioada în care cunoștea cu certitudine că în privința sa fusese declanșate activitățile de cercetare penală; h) nici în perioada anchetei nu a încercat sa fugă; i) a făcut declarații detaliate privind caracterul nefondat al faptelor care i se incriminează. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2020, recursul depus de reclamant împotriva deținerii sale în arest preventiv a fost respins.

Indică că, argumentele instanței au fost în linii generale, și anume, instanța a reținută că lăsarea reclamantului în libertate, prezintă pericol pentru buna desfășurare a urmăririi penale, câtă vreme infracțiunea presupus de a fi comisă de către acesta, vizează valoarea socială protejată de legea penală - determină momentan, concluzia oportunității aplicării arestării preventive. Totodată instanța de recurs indică precum că, pornește pentru a analiza oportunitatea luării măsurii arestării preventive este aceea a existenței unor probe sau indici temeinice în care să rezulte suspiciunea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune de o anumită gravitate. La pct.20 al Deciziei instanța de recurs neglijându-le a trecut cu vederea argumentele reclamantului potrivit cărora urmărirea penală a fost pornită în baza unor norme declarate neconstituționale încă în 2018, catalogând pornirea urmăririi penale precum că ar fi fost pornită cu respectarea legislației în vigoare. Deși instanța, la examinarea recursului aferent măsurii preventive, urma să constate întrunirea cumulativă a condițiilor obligatorii pentru aplicarea măsurii preventive: bănuiala rezonabilă, cel puțin un risc precum și imposibilitate aplicării unei alte măsuri mai blânde, instanța de recurs s-a limitat doar la reproducerea normelor legale, fără a lua în calcul inexistență probelor, în sensul art.93 Cod de procedură penală, precum și fără a analiza personalitatea reclamantului, existența legăturilor cu țara, garanțiile oferite etc. Concomitent în pct.23 a deciziei Curții de Apel, instanța de recurs a reținut că potrivit probelor obținute de organul de urmărire penală se confirmă existența bănuielii rezonabile, în continuare copiind integral, împreună cu erorile încheierii primei instanțe supuse recursului, lista mai multor înscrisuri care ar fi fost anexate de procuror la demersul privind aplicarea măsurii preventive. Astfel, în materialele anexate nu sunt anexate careva probe în sensul art.93 din Cod de procedură penală, aferent existenței bănuielii rezonabile că anume reclamantul a comis careva fapte. Mai mult, în actele precum că anexate se regăsesc „convorbire dintre partea vătămată", aceste acte nu se regăsește în materialele dosarului instanței de judecată. 5 Menționează că, spre sfârșitul pct.23 din decizia Curții de Apel criticate, instanța reține că probele acumulate la data înaintării demersului au fost „ obținute pe cale legală și confirmă legătura obiectivă între învinuit și

fapta incriminată acestuia” situația criticată și probată de reclamant fiind invocate erorile de procedură admise, ceea ce generează nulitatea probelor
Concomitent, în neconcordanță cu constatările anterioare la pct.25, a deciziei criticate instanța indică „instanța de recurs nefiind competentă a da apreciere probatoriului acumulat” alegații care se repetă și la pct.44 a deciziei instanței de recurs. La pct.26 a deciziei Curții de Apel în calitate de unic temei pentru a dispune arestarea unei persoane instanța de recurs invocă necesitatea ca, organul de urmărire penală este obligat că ofere un set minim de fapte și informații care să convingă un observator obiectiv, cu privire la existența indicilor temeinice că s-a săvârșit o infracțiune. Alegațiile instanței vin în contradicție cu jurisprudența Curții, ori nu a fost dovedit existența în cumul a bănuielii rezonabile că reclamantul ar fi comis fapta incriminată, cel puțin un risc de la art.5 alin.(1) CEDO și imposibilitatea aplicării măsurii mai blânde. În pct.27 a deciziei instanței de Apel, aceasta depășește limitele judecării recursului înaintat, ori în încheierea primei instanțe, obiect al examinării recursului, judecătorul de instrucție a reținut un singur risc, cel al ingerinței în bunul mers al urmăririi penale. Instanța de recurs reținând încă un risc inexistent în actul judecătoresc supus recursului (riscul eschivării). Instanța de recurs consideră că, măsura preventivă arestarea preventivă la caz este justificată și urmând a-i fi oferită posibilitatea organului de urmărire penală de a efectua toate acțiunile de urmărire penală în vederea acumulării probelor, fără a întâlni careva impedimente create artificial și intenționat de către învinuit, bazându-se repetat pe gravitatea infracțiunii incriminate și eventuala pedeapsă. Evitând să constate că procurorul, nu ar fi fost prezentate careva probele în susținerea acestui risc, precum și să evalueze imposibilitatea aplicării altei măsuri mai ușoare. (pct.32, 33,36, 37 al deciziei Curții de Apel). În opinia instanței, argumentele invocate în recurs de partea apărării nu pot nici într-un fel contribui cumva la anularea măsurii preventive. Or, poziția apărării nu poate fi apreciată drept plauzibilă atât timp cît etapa urmăririi penale este una în desfășurare și, respectiv, organul de urmărire penală urmează să efectueze în scurt timp și alte investigații în scopul cercetării descoperii definitive a infracțiunilor atribuite reclamantului ca învinuire Instanța de apel nu a reținut argumentele invocate de apărare referitor la faptul că reclamantul are loc permanent de trai, nu are antecedente penale, este căsătorit și are la întreținere doi copii minori, nu are bunuri imobile peste hotare, deoarece circumstanțele importante în aspectul invocat de partea acuzării prevalează necesitatea aplicării măsurii preventive, în raport cu riscul iminent de eschivare de la organul de urmărire penală, cel de comitere a altor fapte prejudiciabile și pericolul prezentat pentru ordinea publică. Inexplicabile sunt și alegațiile instanței de recurs expuse în pct.44 potrivit căreia „Colegiul apreciază critic argumentele părții apărăii în partea în care s-a invocat că învinuirea adusă reclamantului ... nu-i este clară” amintind obiectul examinării adică încheierea instanței de fond și nu pertinența probelor. Alegațiile instanței vin în contradicție cu jurisprudența CEDO și legislația națională pentru că oricare persoană acuzată este în drept să cunoască conținutul și natura acuzațiilor care i se aduc, explicațiile pe marginea actului de învinuire fiind puse în sarcina procurorului și nu a instanței de recurs.

Menționează că, în pct.48 al deciziei, instanța de recurs a considerat că obiect al examinării este anularea arestării preventive în contumacie, dar de facto se examina recursul în privința încheierii privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința reclamantului.

Pe lângă inadvertențele de conținut reclamantul mai invocă și erorile de procedură admise de instanța de recurs, or, reclamantul a solicitat insistent instanței participarea acestuia în ședința de recurs, cererea fiindu-i respinsă în mod arbitrar. Refuzul instanței de a asigura participarea reclamantului la examinarea recursului s-a bazat pe Hotărârea Parlamentului nr.55/2020 din 18.03.2020, prin care a fost declarată stare de urgență pe perioada 17 martie-15 mai 2020 (pct.7 pct.7.1 -7.4 al deciziei Curții de Apel). În continuare la pct.7.5 a deciziei instanței de recurs, aceasta în susținerea refuzului său de a nu asigura participarea reclamantului în ședința de judecată, a făcut trimitere la art.23 alin.(1) din Legea nr.69 din 21.05.2020. La pct.7.6 a deciziei instanței de recurs este amintită jurisprudența Curții și anume cauza Oneryildiz v.Turcia (cererea nr.48939/99). Concomitent reclamantul a solicitat Colegiului Curții de Apel, examinarea recursului aferent încheierii prin care i-a fost aplicată măsura preventivă în ședință publică, însă solicitarea i-a fost respinsă în mod arbitrar. În ședința de examinare a recursului, reclamantul a solicitat audierea a trei martori în susținerea poziției sale privind lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea faptelor care îi sunt incriminate, și drept rezultat inexistența temeiurilor pentru aplicarea măsurii preventive. Instanța de recurs respingând nemotivat solicitările reclamantului (pct.46 al deciziei Curții de Apel). Prin încheierea din 16 iunie 2020, instanța a dispus prelungirea termenului de măsurii preventive arestul pe o perioadă de 30 de zile. Pentru prelungirea mandatului de arest, pe 16 iunie 2020, judecata a reținut următoarele motive: deși urmărirea penală nu este la o etapă incipientă, persistă riscul ingerinței în bunul mers al urmăririi penale; riscul influențării martorilor, deși aceștia nu fost identificați. Toate aceste elemente au permis judecății să constate că reclamantul ar putea influența martorii neidentificați și nimici probe care încă nu au fost colectate, că el ar împiedica buna desfășurare a anchetei. Instanța nu a analizat și nu s-a expus nicicum, asupra argumentelor invocate de apărarea reclamantului.

Pe 24 iunie 2020, Curtea de Apel a admis recursul reclamantului asupra deciziei din 16 iunie 2020, casând încheierea criticată, și dispunând aplicarea în privința reclamantului a măsurii preventive - arestarea la domiciliu. În recursul său reclamantul a notat în mod special că autoritățile nu au adus absolut nici o probă care ar confirma că el, ar fi comis infracțiunea, că el ar fi intenționat să se eschiveze de la urmărirea penală, ori că ar fi încercat să împiedice în vreo măsură oarecare această urmărire, ori să comită alte infracțiuni. La examinarea recursului reclamatul a solicitat să fie prezent fizic la examinarea recursului și ca ședința să fie una publică, ambele solicitări fiind respinse de instanță, dispunându-se participarea reclamantului prin intermediul teleconferinței. Prezentându-și poziția, aferent recursului, reclamantul a sesizat de mai multe ori instanța despre faptul că nu aude cele relatate de persoanele participante la examinarea recursului. În timpul deliberării reclamantul a fost abordat pentru reacție de către reprezentații massmedia, în timp ce reclamantul își expunea opinia aferent circumstanțelor cauzei și încălcărilor admise de organul de urmărire penală, conexiunea sonoră cu reclamantul a fost intenționat întreruptă (deconectat microfonul) de către angajatul instanței, la indicația superiorului.

Argumentele reținute de magistrații CA pentru a aplicarea măsurii preventive arestarea la domiciliu au fost următoarele: la demersul înaintat de procuror lipsesc dovezi ce ar confirma cu certitudine presupunerile părții acuzării, precum că nu va fi asigurată bana desfășurare a urmăririi penale prin aplicarea măsurii preventive arestarea la domiciliu în privința reclamantului; în pct.16 a deciziei se indică că urmărirea penală a fot pornită cu respectarea legislației procesuale, probele acumulate la data înaintării demersului au fost obținute pe

cale legală și că confirmă o legătură obiectivă cu reclamantul; pct.18 a deciziei colegiul reproduce mai multe înscrisuri catalogându-le ca probe, despre care reclamantul a invocat și a adus probe 7 că acestea ar fi viciate. Astfel instanța nu a dat apreciere cuvenită argumentelor apărării; pct.19 a deciziei se referă la etapa de aplicare a măsurii preventive, deși amintesc că obiect al examinării a constituit încheierea judecătorului de instrucție prin care s-a dispus prelungirea măsurii preventive arestarea preventivă. Constatând lipsa de temeiuri pentru aplicarea măsurii preventive în privința reclamantului; în pct.20 instanța de recurs constată lipsa riscului eschivării, deși în textul încheierii judecătorului de instrucție conteste, acest risc nici nu a fost reținut; pct.23 instanța de recurs constată lipsa probelor în susținerea riscului ingerinței și eschivării, catalogând demersul procurorului precum că poartă un caracter declarativ, pentru prima dată a fost evaluat și apreciat de instanță faptul personalității învinuitului, deținerii locului permanent de trai, copiilor minori la întreținere, legăturilor puternice cu statul etc.; în pct.33 a deciziei colegiul instanței de recurs a statuat fără echivoc că : „... nu există suficiente probe care ar indica la existența circumstanțelor care al legitima necesitatea menținerii în stare de arestare preventivă a învinuitului, astfel, considerând că buna desfășurare a procesului penal poate și asigurată și prin aplicarea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu.” deși de către procuror la demersul de prelungire a preventive au fost anexate toate materialele care au fost anexate și anterior la aplicarea măsurii preventive, fiind suplinite și cu alte înscrisuri. Astfel anterior în baza acelorași înscrisuri instanța ar fi reținut careva riscuri însă ulterior, deși fiind anexate încă mai multe înscrisuri pretinsele riscuri nu se mai regăsesc. Pe întreg textul deciziei din 24.06.2020 se regăsesc unele din argumentele apărării expuse la examinarea recursului din data de 01.06.2020 - de exemplu: aferente personalității reclamantului, caracteristicii pozitive, lipsei riscurilor, necesității întrunirii condițiilor cumulative de bănuială rezonabile riscurilor și imposibilitatea aplicării altei măsuri mai blânde etc. cu atât mai mult că judecătorul raportor de la examinarea din 01.06.2020 a fost președintele completului la examinarea din data de 24.06.2020.

Citind textul deciziei ad literam se constată că aceasta se referă la o persoană de gen feminin. Bănuiește preluarea dintr-o altă decizie, invocă lipsa de abnegație depusă de colegiu la examinarea recursului reclamantului. (pct.16,29,30,32 a deciziei CA din 24.06.2020.) Prin încheierea din 16 iulie 2020, instanța a dispus prelungirea termenului de măsurii preventive arestul la domiciliu pe o perioadă de 30 de zile. Pentru prelungirea mandatului de arest la domiciliu la 16 iulie 2020, judecata a reținut următoarele motive: temeiurile care au servit la aplicarea măsurii preventive și-au păstrat actualitatea (fără ca să fie identificate și apreciate); prelungirea măsurii preventive poate pozitiv să influențeze mersul urmăririi penale cît și procesul de obținere a probelor asupra cazului; măsura preventivă are scop împiedicarea învinuitului de a influența mersul urmăririi penale; riscul influențării martorilor, deși aceștia nu fost identificați; ar putea întreprinde acțiuni de lichidare a probelor; gradul prejudiciabil al faptei incriminate; reclamantul aflându-se la libertate ar putea influența organul de urmărire penală în vederea tergiversării și examinării injuste a cazului (deși reclamantul a formulat de mai multe ori cereri în scopul efectuării acțiunilor de urmărire penală și urgentarea examinării cazului) Toate aceste elemente au permis judecății să constate că reclamantul ar putea influența martorii neidentificați și nimici probe care încă nu au fost colectate, că el ar împiedica buna desfășurare a anchetei. Instanța nu a analizat și nu s-a expus nicicum, asupra argumentelor invocate de apărarea

reclamantului. Încheierea instanței prezintă un blanc tipizat în care sunt introduse datele de anchetă și informația despre aflarea reclamantului sub auspiciu măsurii preventive, în rest sunt reproduse normele legale naționale și internaționale aparent pertinente cazului, fără a fi apreciate circumstanțele cazului concret și cum acestea sunt aplicabile reclamantului. Condițiile de formă și conținut a încheierii, reglementate atât de legislația națională cît și de jurisprudența Curții, nu sunt respectate, or reproducerea normelor legale nu corespunde obligației de motivare a hotărârii judecătorești. 8 Pe 28 iulie 2020, Curtea de Apel a admis recursul reclamantului asupra deciziei din 16 iulie 2020, casând încheierea criticată, și dispunând aplicarea în privința reclamantului a măsurii preventive - liberare provizorie sub control judiciar. Ulterior măsura preventivă aplicată subsemnatului- liberare provizorie sub control judiciar, a expirat de drept. Mai mult, în cadrul urmăririi penale a fost dispus Agenției de recuperare a Bunurilor Infracționale a CNA efectuarea investigațiilor financiare paralele în privința învinuitului Statnîi Roman în vederea urmăririi, identificării și indisponibilizării bunurilor infracționale.

Ca rezultat al acțiunilor efectuate, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al DIF a ARBI a CNA, locotent-major Victoria Balamatiuc din 26.11.2020, s-a dispus aplicarea sechestrului asupra următoarelor bunuri: cota-parte de 1.0 din bunul imobil (încăpere locativă) cu nr. cadastral 0100105.174.01.021, situat pe adresa: mun. Chișinău, bd. Decebal nr.82 ap.21 cu suprafața de 69.4 m.p., dobândit în proprietate în baza Contractului de vânzare cumpărare 1/3512 din 14.07.2008, al cărui preț pe piața constituie 910745 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.676 din 18.11.2020; cota-parte de 1/2 din proprietatea în devălmășie asupra bunului mobil, autoturism de marca „LAND ROVER FREELANDER" cu numărul de înmatriculare AWA877, anul fabricării 2007, cod VIN SALFA24C67H028414, înmatriculat după Statnîi Roman Petru, la 20.01.2017, al cărui preț mediu de piață constituie 170 019 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.675 din 18.11.2020 (cota-parte de 1/2 constituind 85009,5). Concomitent, ca rezultat al acțiunilor efectuate, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al DIF a ARBI a CNA, locotent-major Victoria Balamatiuc din 17.12.2020 s-a dispus aplicarea sechestrului asupra următoarelor bunuri despre care s-a pretins că Statnîi Roman/reclamantul ar fi „beneficiar efectiv": cota-parte de 1.0 din bunul imobil, teren cu numărul cadastral 3136206.688 amplasat r- nul Criuleni, com. Hrușeva, extravilan cu suprafața de 0,0717 ha, al cărui preț mediu de piață constituie 54564 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.775 din 16.12.2020; cota-parte de 1.0 din bunul imobil, construcție (casă pomicolă) neînregistrată la moment la organul cadastral, amplasată pe terenul cu numărul cadastral nr.3136206.688, în r-nul Criuleni, com. Hrușeva, extravilan cu suprafața de cel puțin 268,8 m.p., al cărui preț mediu de piață constituie 1 410 394 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.776 din 16.12.2020. Prin încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție nr.10-1370/22 din 31.10.2022, instanța a dispus: Se admite parțial plângerea petiționarului Statnîi Roman Petru, împotriva acțiunilor/inacțiunilor procurorului în cadrul cauzei penale nr. 2020920013; Se declara nulitatea ordonanței procurorului pentru misiuni speciale din cadrul Procuraturii Generale, Ruslan Toma, din 25.05.2022, cu obligarea acestuia să se expună deplin asupra plângerii petiționarului Statnîi Roman Petru, adresată anterior la data de 17.08.2020; Se declară nulitatea ordonanței procurorului în secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, din 10.03.2021, privind respingerea cererii învinuitului Statnîi Roman Petru, de

scoatere de sub urmărire penală în cauza penală nr.2020920013 și împotriva ordonanței procurorului General interimar, Robu Dumitru, din 11.01.2022; Se remit materialele cauzei penale nr. 2020920013, Procuraturii Generale, pentru înlăturarea încălcărilor drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale petiționarului Statnîi Roman Petru, cu adoptarea unei hotărâri legale, întemeiate și motivate; Se resping în rest, plângerile petiționarului Statnîi Roman Petru, depuse în conformitate cu prevederile art. 313 CPP al RM, din motivele expuse în partea descriptivă a încheierii.

Potrivit textului încheierii instanța a statuat: „(...) la momentul expirării a 3 luni de la data obținerii calității de bănuit în baza ordonanței de începere a urmăririi penale, organul de urmărire penală urma să se ghideze de prevederile art. 63 alin. (3) CPP al RM, însă contrar tuturor prevederilor prenotate în lipsa ordonanței Procurorului General de pornire a urmăririi penale în privința petiționarului Statnîi Roman Petru, în calitate de procuror, acesta a fost recunoscut bănuit, la data de 25.03.2020 și pus sub învinuire la data de 19.05.2020, acțiune însă contradictorie realizată de către procuror, or, recunoașterea în calitate de bănuit este arbitrară și incompatibilă cu cerințele art. 6 din CEDO și art. 63 CPP al RM, fiind omisă derogarea termenului vizat de lege, fapt omis de către procurorul ierarhic superior, însă, la caz. Or, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen, conform art. 230 alin. (2) CPP al RM, deoarece indiferent de natura și puterea actelor sau probelor, orice act care are ca temei acte sau probe obținute ilegal sau cu încălcarea procedurilor, are ca efect nulitatea actelor întocmite ulterior, zis și principiul fructul pomului otrăvit. Nulitatea absolută a ordonanțelor de recunoaștere în calitate de bănuit și punere sub învinuire, având la bază și principiul fructul pomului otrăvit, exclude posibilitatea tragerii la răspundere penală a lui Statnîi Roman Petru. (...)” Afirmă că aspectul tendențios și arbitrar acțiunilor de urmărire penală, orientat nu în scopul stabilirii adevărului, ci în scopul hărțuirii reclamantului, îl probează prin următoarele: Prin încheierea irevocabilă emisă în dosarul nr. 10-633/2021 din 16.09.2021, instanța a statuat: Se admite plângerea petiționarului Statnîi Roman înaintată în temeiul art. 313 din Codul de procedură penală; Se anulează ordonanța procurorului delegat în Secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale - Ion Bunica, din 17.02.2021, din motivele indicate în partea descriptivă; Se anulează ordonanța semnată de procurorul-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos, datată cu 16.03.2021, din motivele indicate în partea descriptivă a prezentei încheieri; Se pune în sarcina procurorului necesitatea reparării derogărilor de la lege menționate în partea descriptivă a încheierii, cu întreprinderea măsurilor de soluționare a acestora; Se constată încălcarea dreptului la apărare petiționarului Statnîi Roman prin prisma art. art. 20 alin. (2), 26, 66 alin. (1) Cod de Procedură Penală, garantate inclusiv de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit textului încheierii instanța a reținut că: Analizând circumstanțele speței, instanța constată un șir de erori procesuale, și anume - nu se atestă notificarea în prealabil a părții apărării, implicit a învinuitului Statnîi Roman privitor la faptul dispunerii efectuării expertizei judiciare; se atestă încălcarea evidentă a termenului de a aducere la cunoștință învinuitului a raportului de expertiză judiciară (or, raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-4598 din 23.12.2020, a fost adus la cunoștință părții apărării, de altfel în volum incomplet (fapt menționat în obiecțiile aduse la procesul-verbal de prezentare a raportului de

expertiză judiciară spre cunoștință; precum și confirmat prin conținutul ordonanței semnate de procurorul delegat în Secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale - Ion Bunica, din 17.02.2021, ”(...) solicitarea făcută poate fi admisă doar în partea ce se referă la vizualizarea informațiilor expuse în anexa raportului de expertiză judiciară (...)), abia la data de 09.02.2021); (...) petiționarul în plângerea declarată în ordinea art. 313 CPP a reclamat constatarea încălcării art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, instanța de judecată a verificat atent această alegație și, în concluzie, apreciază această invocare ca fiind justificată și sprijinită prin dovezi, așa cum la aducerea la cunoștință a raportului de expertiză judiciară, de către organul de urmărire penală, au fost admise încălcări, acesta nefiind adus la cunoștință în volum complet, iar nerespectarea termenului de 3 zile lucrătoare în acest sens, indică cert asupra încălcării legislației în vigoare (art. 66 alin. (1), art. 151 alin. (7), art. 230 CPP) și a prevederilor art. 6 alin.(3) CEDO.

Prin încheierea irevocabilă emisă în dosarul nr. 10-415/2021 din 23.09.2021 instanța a statuat: Se admite plângerea petiționarului Statnîi Roman înaintată în temeiul art. 313 din Codul de procedură penală; Se anulează ordonanța procurorului delegat în Secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale - Ion Bunica, din 10 17.02.2021, prin care a fost respinsă cererea avocatului Moraru Sergiu și a învinuitului Statnîi Roman, formulate la 09.02.2021 în cauza penală, cu referire la acordarea unui termen suplimentar după eliberarea fișierelor indicate pentru a formula întrebări suplimentare, obiecții sau pentru a desemna un expert la efectuarea expertizei suplimentare, din motivele indicate în partea descriptivă; Se anulează ordonanța procurorului în Secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, din 06.01.2021, prin care s-a dispus efectuarea unei expertize tehnice repetate în comisie, din motivele indicate în partea descriptivă; Se anulează ordonanța procurorului-șef al Secției unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției de urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Tatiana Gulea din 26.02.2021, din motivele indicate în partea descriptivă; Se anulează ordonanța procurorului delegat în Secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale - Ion Bunica, din 17.02.2021, (aferent raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-4459 din 21.12.2020), din motivele indicate în partea descriptivă; Se anulează ordonanța procurorului-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale Adrian Mircos datată cu 12.03.2021, din motivele indicate în partea descriptivă; Se anulează ordonanța procurorului delegat în Secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale - Ion Bunica, din 17.02.2021 (aferent raportului de expertiză judiciară nr. CNA-7, CNEJ-015, 016 din 05.02.2021/ din motivele indicate în partea descriptivă; Se anulează ordonanța procurorului-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale Adrian Mircos datată cu 16.03.2021, din motivele indicate în partea descriptivă; Se constată încălcarea termenului de aducere la cunoștință învinuitului Statnîi Roman a raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1- R-4459 din 21.12.2020; Se pune în sarcina procurorilor necesitatea reparării derogărilor de la lege menționate în partea descriptivă a încheierii, cu întreprinderea măsurilor de soluționare a acestora; Se constată că petiționarului Statnîi Roman i-au fost încălcate drepturile procedurale consfințite de art. art.19 alin.(3), 20 alin. (2), 26, 66 alin. (1) Cod de Procedură Penală, garantate inclusiv de prevederile art. 6 din Convenția pentru

apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin derogările de la lege admise de procurori, expuse amănunțit în conținutul prezentei încheieri.

Potrivit textului încheierii citate instanța a reținut că: „(...) motivația generică inserată de procurorul în Secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, în ordonanța din 06.01.2021: ”a fost citat expertul Mariana Maștaler în vederea obținerii răspunsurilor la respectiva circumstanță, însă aceasta din urmă nu s-a prezentat la audieri. (...) prezintă îndoieli în privința veridicității concluziilor formulate sub aspectul respectării/ nerespectării de către expert a metodelor și/sau procedurilor de efectuarea a expertizei judiciare) prin care a dispusă efectuarea expertizei tehnice repetate în comisie, nu rezistă criticii și nu se încadrează în normele legale sus cercetate, iar neprezentarea expertului în fața ordonatorului expertizei (la caz în fața procurorului), nu constituie temei pentru dispunerea expertizei repetate în comisie (...)”. Sau: „(...) instanța reține drept conforme realității argumentele petiționarului în partea ce ține de faptul că procurorul Vladislav Căruceru fără a informa părțile despre dispunerea unei expertize în comisie, fără a aduce la cunoștință întrebările formulate îngrădind părții apărării dreptul de a formula cereri, obiecții și întrebări suplimentare, precum și dreptul de a desemna un expert or recuzarea căruiva expert desemnat, a dispus efectuarea expertizei tehnice repetate în comisie de către un expert din cadrul Centrului Național Anticorupție și un expert din cadrul Centrului Național de Expertize judiciare (...)”. Sau: „(...) la caz s-a stabilit cu certitudine încălcarea de către procurorii de caz a dreptului apărare a petiționarului prin faptul neinformării anticipate/premergătoare a acestuia despre dispunerea expertizei tehnice repetate în comisie, în modul prescris de legislația procedural 11 penal, precum și încălcarea procedurii și nemotivarea corespunzătoare a temeiurilor dispunerii acesteia (...)”.

Sau: „(...)se observă încălcarea evidentă a termenului de a aducere la cunoștință învinuitului a raportului de expertiză judiciară (or, raportul de expertiză judiciară nr.-12 l-R4459 din 21.12.2020, a fost adus la cunoștință părții apărării, abia la data de 09.02.2021)(...)”. Sau : „ (...) refuzul adoptat de către procurorul Ion Bunica în fiecare caz (atât aferent raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-4459 din 21.12.2020, cât și aferent raportului de expertiză judiciară nr. CNA-7, CNEJ-015, 016 din 05.02.2021), pe marginea solicitărilor înaintate de apărătorul învinuitului, dar și de către învinuitul/ petiționarul Roman Statnîi privind eliberarea copiei fișierelor extrase de către expertul judiciar și expuse în anexele la raportul de expertiză, pentru a face cunoștință cu acestea, - este nemotivat. Or, procurorul a tratat eronat solicitările(...)” Sau: „(...)instanța atestă că, nici procurorul de caz, și nici procurorul ierarhic superior nu și-au motivat ordonanțele anume în partea ce ține de refuzul în a oferi spre cunoștință materialele solicitate de învinuit și apărare (...)”. Sau: „(...)instanța observă caracterul contradictoriu al soluțiilor adoptate de procurorul de caz și cele adoptate de procurorul ierarhic superior (...)” Sau: „(...) soluțiile date în raport cu reclamațiile petiționarului comport un caracter incert și inechitabil în raport cu petiționarul (...)” Sau: „(...) instanța de judecată a verificat atent această reclamație și, în concluzie, apreciază această invocare ca fiind justificată și sprijinită prin dovezi în partea ce ține de încălcarea art. 6 CEDO, așa cum la aducerea la cunoștință a raportului de expertiză judiciară, de către organul de urmărire penală, au fost admise încălcări, acesta nefiind citat corespunzător, la fel fiindu-i adus la cunoștință raportul de expertiză cu încălcarea termenului de 3 zile lucrătoare în acest sens, precum și nefiind informat premergător

dispunerii efectuării expertizei tehnice repetate în comisie, fapt care indică cert asupra încălcării legislației în vigoare (art. 151 alin. (7), art. 230 CPP), garantate inclusiv prin prevederile art. 6 alin.(3) CEDO.(.)" Sau: „(...) instanța de judecată constată și reiterează că actele și acțiunile atacate de petiționar, supuse controlului judiciar în prezenta speță, nu au fost efectuate în conformitate cu legea și că drepturile procedurale ale învinuitului Statnîi Roman, garantate de legislația națională, și inclusiv de prevederile art. 6 din Convenția Europeană, au fost încălcate. În acest sens, instanța conchide că situația faptică constatată la caz, nu se conciliază cu principiile de drept ale unui proces echitabil (...) "

Prin încheierea irevocabilă emisă în dosarul nr. 10-1195/2020 din 16.08.2021, instanța a statuat: Se admite plângerea petiționarului Statnîi Roman depusă în ordinea art. 313 CPP RM, privind anularea ordonanței din 19.06.2020, emisă de procurorul în secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, cu privire la respingerea cererilor formulate de apărătorul Sergiu Moraru și învinuitul Statnîi Roman în cauza penală nr. 2020920013, anularea ordonanței Procurorului General, Alexandr Stoianoglo, din 13.07.2020, privind respingerea plângerii depuse împotriva ordonanței din 19.06.2020; Se declară nulă ordonanța din 19.06.2020, emisă de procurorul în secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, cu privire la respingerea cererilor formulate de apărătorul Sergiu Moraru și învinuitul Roman Statnîi în cauza penală nr. 2020920013; Se declară nulă ordonanța Procurorului General, Alexandr Stoianoglo, din 13.07.2020, privind respingerea plângerii depuse împotriva ordonanței din 19.06.2020; Se obligă procurorul să lichideze încălcările depistate ale drepturilor și libertăților omului prin prezenta încheiere. Potrivit textului încheierii citate instanța a reținut că: „(...) instanța de judecată stabilește caracterul incomplet al argumentelor procurorului cu referire la cererile formulate de petiționar, astfel soluția adoptată de către procuror la caz, este prematură, nefiind efectuată o analiză a circumstanțelor de fapt invocate de petiționar, care au dus la concluzia procurorului cu privire la respingerea tuturor plângerilor petiționarului, totodată analizând ordonanța procurorului ierarhic superior instanța reține că, ultimul a ajuns la concluzia că plângerea petiționarului în ordinea art. 2991 CPP, urmează a fi respinsă, fără a fi efectuată o cercetare efectivă a materialelor dosarului, a argumentelor si concluziilor procurorului în baza cărora s-a ajuns la concluzia dată în coroborare cu solicitările petiționarului (...)". Sau: „(,..) instanța de judecată constată că, soluția adoptată de către procuror la caz si procurorul General, este una contradictorie situației de fapt si de drept (...)"

Relevă că, prin încheierea judecătorului de instrucție nr.10 - 2741/22 din 13.04.2023, instanța a statuat: Se admite parțial plângerea depusă de către petiționarul Roman Statnîi, formulată în baza art.313 CPP împotriva acțiunilor, inacțiunilor si actelor adoptate de procurori; Se anulează ordonanța procurorului pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale, Ruslan Toma din 25.05.2022; Se anulează ordonanța Procurorului General interimar Ion Munteanu din 05.01.2023, prin care a fost respinsă total, ca neîntemeiată, plângerea învinuitului Roman Statnîi, declarată împotriva ordonanțelor procurorului pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale, Ruslan Toma din 09.12.2022 si 13.12.2022; Se pune în sarcina procurorilor necesitatea reparării derogărilor si încălcărilor menționate în partea motivatoare a încheierii, cu întreprinderea măsurilor de soluționare a acestora. În textul încheierii judecătorului de instrucție, instanța irevocabil a statuat:„ (...) efectuând

controlul asupra legalității și temeiniciei emiterii ordonanțelor sus-descrise, instanța conchide asupra caracterului nefondat al acestora (...) ” Sau:„ (...) atât procurorul pentru misiuni speciale din cadrul Procuraturii Generale, cât si procurorul ierarhic, au omis a distinge concret din solicitarea petiționarului argumentele aduse de ultimul în susținerea solicitării sale, fie referitoare la aspecte de procedură, fie la aspecte ce țin de fondul cauzei. Și astfel, făcând abstracție de cele invocate de petiționar, au transpus în ordonanțele lor o citare a argumentelor petiționarului scrise în cererea adresată procurorilor, a conținutului încheierii judecătorului de instrucție, de rând cu dezvoltarea teoretică a cărorva concepte de ordin procesual-penal într-un aspect general(...)” Sau: „în lipsa unei corelări eficiente cu vreunul dintre argumentele invocate de petiționar, procurorii au respins ca fiind neîntemeiate plângerile, solicitările adresate de petiționarul Roman Statnîi ” Sau: „ (...) instanța ajunge la convingerea că în situația petiționarului Roman Statnîi se încalcă obligația organelor de urmărire penală, procurorilor, de motivare a soluțiilor dispuse pe marginea cererii, plângerilor adresate de petiționar, obligație care în fapt face parte din setul de garanții subsecvente procesului echitabil. Astfel, au rămas fără motivare clară respingerea de către procurori a solicitărilor invocate de petiționar, nefiind argumentată soluția de respingere (.)” Sau: „(...) solicitările și plângerile adresate de petiționar, necesită un răspuns specific și explicit, răspuns care nu se regăsește în conținutul ordonanțelor contestate, or în conținutul acestora fiind doar o expunere generalistă a conceptelor de drept procedural penal(...) ”

Concomitent instanța a statuat: „(...)instanța conchide că situația faptică constatată la caz, nu se conciliază cu principiile de drept ale unui proces echitabil(...) ” Mai mult, judecătorul a concluzionat:, (...) odată ce instanța a ajuns la concluzia privind necesitatea anulării ordonanțelor contestate de petiționar, și remiterea materialelor la o nouă examinare a aspectelor invocate de petiționar, se declanșează mecanismul de înlăturare a încălcărilor procedurale depistate, care ar fi de natură să aducă atingere drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale petiționarului Roman Statnîi.(...) .

Invocă reclamantul că, un alt aspect al ilegalității acțiunilor organului de urmărire penală s-a manifestat prin nerespectarea prezumției nevinovăției și a principiului imparțialității de către reprezentanții procuraturii.

Susține că, dl. A.Stoianoglo, în calitate de Procuror General i-a adus acuzații grave reclamantului în cadrul mai multor ieșiri în mass-media și anume: în cadrul emisiunii O Hac” de la postul de televiziune „Jurnal TV” din 26 mai 2020 în intervalul de timp 45:30 min - 46:51 min şi acesta a comunicat: „ (...) прокурор вместе с определённой бизнес-группой изъяли у человека имущество и денежных средств на сумму 1800000 евро. При этом человек находился в местах лишения свободы, находился в тюрьме,(...) человеку приводили нотариуса в тюрьму, и он отписывал своё имущество. Человека приводили в банк и он переводил деньги на счёта оффшорных компании(...) alegaţiile A.Stoianoglo sunt defăimătoare, adică false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a lui Roman Statnîi, iar aceste afirmații nu corespund realității, acestea fiind defăimătoare și care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a procurorului de caz, adică a subsemnatului. Or, nu au fost prezentate careva probe care ar demonstra că cele declarate corespund adevărului, iar maniera în care au fost afirmate declarațiile false și defăimătoare nu a fost oneste și echilibrate. Prin prejudicii aduse onoarei, demnității, prestigiului și reputației profesionale a lui Roman Statnîi urmează a fi recunoscute prejudiciile produse prin calomnie, defăimare, acuzații de implicare în acțiuni infracționale,

care constituie aprecieri nefavorabile privind reputația și integritatea personală și profesională a reclamantului

La rândul său, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a adoptat Recomandarea Rec(2003)13 privind furnizarea de informații prin intermediul mass-media în legătură cu procedurile penale. Acesta subliniază pe bună dreptate că mass- media are dreptul de a informa publicul având în vedere dreptul publicului de a primi informații și subliniază importanța raportării mass-media cu privire la procedurile penale pentru a informa publicul și a asigura controlul public al funcționării sistemului de justiție penală. Prin ordonanța din 16.05.2023 semnată de procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Dorel Zatic, s-a dispus: 1. Scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinuitului Statnîi Roman Petru, născut la 20.03.1983, IDNP 200022014803, originar din orașul Sîngerei, domiciliat în mun. Chișinău, bd. Decebal 82, ap. 21,căsătorit, 2 copii minori la întreținere, cetățean al Republicii Moldova și României, anterior nejudecat, din motivele expuse în partea descriptivă a ordonanței. 2. Scoaterea de sub sechestru a bunurilor aplicate prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07.12.2020 în dosarul nr. 12-835/2020: cota-parte de 1.0 asupra bunului imobil (încăpere locativă), cu numărul cadastral 0100105.174.01.021, amplasată în mun.. Chișinău, sect. Botanica bd. Decebal 82, ap. 21, cu suprafața de 69,4 m.p, dobîndit în proprietate în temeiul contractului de vînzare- cumpărare nr. 1/3612 din 14.07.2008, al cărui preț de piață constituie 910745 lei stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr. 676 din 18.11.2020; cota parte Ч2 din proprietatea în devălmășie asupra bunului mobil, autoturism de marca “Land Rover Freelander” cu numărul de înmatriculare AJVA 877, anul fabricării 2007, cod VIN SALFA24C67H028414, înmatriculat după Statnîi Roman Petru, a.n 20.03.1983, la 20.01.2017, al cărui preț mediu de piață constituie 170 019 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr. 675 din 18.11.2020, (cota parte de 1/2 constituind 85009,5 lei). 3. Scoaterea de sub sechestru a bunurilor aplicate prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 23.12.2020 în dosarul nr. 12-885/2020: cota parte de 1.0 asupra bunului imobil, terenul cu număr cadastral 3136206.668 amplasat în r-nul Criuleni, corn Hrușova, extravilan, cu suprafața de 0,0717 ha, al cărui preț mediu de piață constituie 54 564 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr. 775 din 16.12.2020. - cota parte de 1.0 asupra bunului imobil, construcție (casă pomicolă) neînregistrată la moment la organul cadastral, amplasată pe terenul cu număr cadastral 3136206.668 situat în r-nul Criuleni, corn Hrușova, extravilan, cu suprafața de cel puțin 268,8 m.p al cărui preț mediu de piață constituie 1 410 394 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr. 776 din 16.12.2020. 4. Restituirea următoarele bunurilor ridicate în urma percheziției din 18.05.2020: Hard disk de model “HD502HJ” cu capacitatea de 500 GB, producător „Samsung”; Telefon mobil de model „Iphone ” de culoare alb-argintiu pe verso având inscripția „A1332 ”; Telefon mobil de model „Iphone ” de culoare alb-argintiu pe verso având inscripția „A1549”; Telefon mobil de model „HTC” de culoare neagră în care se află 2 cartele sim. Aducerea la cunoștința persoanelor interesate a hotărârii adoptate, a modului și termenului de atac.

Susține că, organului de urmărire penală i-a trebuit trei ani ca să constate faptul că în cadrul acestei cauze penale este „(...) omis termenul de menținere a persoanei în calitate de bănuit, lipsa ordonanței de pornire a urmăririi penale în privința unui procuror, având calitatea sa specială (...) ” Urmare a tuturor circumstanțelor descrise supra, la moment,

reclamantul dispune de dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată (Legea nr. 1545).

Menționează că, ținerea persoanei sub învinuire este de drept o acțiune de tragere a persoanei la răspundere penală, or în acest sens s-a expus și Curtea Constituțională în hotărârea nr.26 din 23.11.2010, care, printre altele, a constatat că asemenea acțiune procesuală duce la restrângerea drepturilor constituționale legate de libertatea persoanei, dreptul la libera circulație ș.a., astfel persoana fiind în calitatea de învinuit este supusă unor restrângeri de ordin social, psihologic, civil. În perioada în care procesul penal s-a aflat pe rolul organului de urmărire penală și al instanțelor judecătorești, reclamantul Roman Statnîi era obligat de a se prezenta la citații și de a participa la diverse acțiuni procesuale. În privința reclamantului a fost aplicată măsura preventivă - reținere și apoi arestarea preventivă după care arestarea la domiciliu și ulterior - liberarea provizorie sub control judiciar.

Aceste împrejurări denotă clar că în rezultatul pornirii urmăririi penale, tragerii la răspundere penale, desfășurării procesului penal și prin alte acțiuni ilegale ale procurorilor, lui Roman Statnîi i-a fost încălcat dreptul fundamental de a nu fi urmărit penal, în lipsa unei fapte infracționale. Prin recunoașterea în calitate de învinuit, lui Roman Statnîi i s-a adus atingere dreptului prevăzut la art. 53 din Constituție, iar suferințele psihice provocate urmează a fi compensate prin acordarea unor despăgubiri.

Reclamantul menționează că, urmare a activităților ilegale de pornirea urmăririi penale, tragerea la răspundere penală; prin acțiunile ilegale ale procurorilor de tragere la răspundere penală în cauza nr. 2020920013 pornită pe motive politice, a suferit un prejudiciu moral considerabil în virtutea faptului:a) că în temeiul informațiilor dezvăluite intenționat de procurori, în mass-media au fost publicate mai multe articole, care reflectau activitățile de urmărire penală derulate în privința reclamantului, cu specificarea faptului că acesta ar fi comis o infracțiune gravă, încălcându-se dreptul reclamantului de a beneficia de protecția oferită de art. 8 CEDO; b) că procurorii intenționat au respins cererile formulate de apărare formulate în cadrul urmăririi penale, prin care se urmărea administrarea probatoriului care demonstrau nevinovăția reclamantului c) că prin concluziile raportului de expertiză extrajudiciară nr.69 din 12.07.2022 se confirmă că: Urmare a evenimentului psiho-traumatizant (supunerea ilegală urmăririi penale de către organele Procuraturii RM), cetățeanului Roman Statnîi i s-a înrăutățit starea de sănătate psihică și fizică, aceasta manifestându-se prin dezvoltarea următoarelor: - Suferințe psihice: prezența unor gânduri, impulsuri sau acțiuni care au fost trăite de acesta ca fiind străine propriului „Eu”; sentimente de inadecvare personală și inferioritate; autojudecată, sentimente de anxietate și disconfort în procesul de interacțiune interpersonală; lipsa motivației; sentiment de deznădejde; gânduri sumbre; tensiune psiho-emoțională; sentiment de insecuritate; disconfort psihologic; iritabilitate; resentimente; teamă de pierdere a independenței; iluzii; sentiment de vină; nervozitate; frustrare; dispoziție labilă; depresie; stări frecvente de inutilitate; perspectivă pesimistă asupra viitorului; retragere socială; concentrare deficitară; pierderea interesului pentru activitățile plăcute; stare de frică și sentiment de neputință, dezvoltând simptomatica Tulburării de stres posttraumatic. - Suferințe fizice: dureri de cap; crampe musculare; scăderea apetitului, scăderea semnificativă în greutate (cu 24 kg), înțepături în inimă; dureri în piept; tulburarea somnului, senzație de uscăciune în gură; pierderea vitalității (astenie);

disconfort la nivel muscular; libido scăzut, acutizarea bolii autoimune – psoriazis. Reieșind din suferințele psihice și fizice dezvoltate de Roman Statnîi din particularitățile sale individual-psihologice, starea sa de sănătate fiziologică și psihologică care i-a fost deteriorată, precum și a valorilor terminale ce i-au fost lezate, expertul a calificat că Roman Statnîi urmare a acțiunilor de urmărire penală nejustificată de către organele Procuraturii, a suportat prejudiciu moral cu grad de severitate înalt (emoții de intensitate înaltă, ce se prelungesc în timp, depășesc indicatorul temporal și scad efectivitatea activităților ce temporar lezează adaptarea psihofiziologică și social psihologică)

Concomitent la pag.6 a raportului de expertiză extrajudiciară nr.69 din 12.07.2022 expertul a concluzionat: „(...) din discuțiile purtate cu Roman Statnîi, expertul a sesizat că după evenimentele psiho-traumatizante și anume urmărirea sa penală pe temeiuri nejustificate, arestul său, expertizatul a dezvoltat sentiment de culpă față de propriile sale rude, nervozitate, izolare socială, probleme de somn, dureri de cap și frică, dezamăgire, anxietate, scăderea apetitului, ceea ce semnifică că sfera afectivă a acestuia a fost marcată de trăiri emoționale extrem de negative, cu impact emoțional major. De asemenea, expertul remarcă că evenimentul care a avut loc cu Roman Statnîi, a afectat și climatul familial, soția sa fiind stresată, copii tensionați, părinții bulversați. Mai mult, la pag.8 a aceluiași raport de expertiză expertul a concluzionat - „(.) Urmare a scorării rezultatelor obținute pe scale de către expertizatul Roman Statnîi, acesta a atins scoruri semnificativ înalte la Scalele - Somatizare, Obsesiv-compulsiv, Sensibilitate interpresonală, Depresie, Ostilitate, Ideație Paranoidă, Stări anxioase, fapt ce confirmă că intentarea nejustificată a urmăririi penale în privința dlui, precum și aplicarea măsurilor preventive - arest la domiciliu, l-a marcat la un nivel semnificativ, atingând scoruri clinice pe scalele menționate (...). Iar la pagina 9 expertul a constatat că:„ (...) se constată că suferințele psihice ale expertizatului Roman Statnîi, încă persistă, aceasta atestând marcarea sa afectivă semnificativă urmare a evenimentelor psiho-traumatizante pentru sine (...). Concomitent la pag.10 expertul a indicat: „(...) la expertizatul Roman Statnîi se depistează un șir de simptome a stresului suportat în legătură cu evenimentul traumatizant produs, fapt ce servesc drept indicatori elocvenți asupra suportării unui stres acut, respectiv și asupra prejudicierii sale morale. Numărul total de simptome pentru diagnosticarea stresului acut este de 25 simptome. Dnul Roman Statnîi a depistat la sine 35 simptome ale stresului, fapt ce atestă suportarea unui stres acut urmare a evenimentului psiho-traumatizant(...) ”. În același timp la pag.11 expertul a constatat: „(...urmare a interpretării testului respectiv, expertul a constatat că cet. Roman Statnîi este a fost marcat semnificativ la nivel afectiv de evenimentele apreciate ca fiind psiho-traumatizante, dat fiind faptul a înregistrat scor înalt la 16 scala anxietate și tulburare de stres post traumatic, ceea ce semnifică că acesta se simte neliniștit și persistă o stare de îngrijorare cu privire la faptul că problemele sunt inevitabile, manifestă disconfort somatic, expertizatul a experimentat un eveniment care a implicat o amenințare pentru valorile sale de viață, fapt pe care expertul îl corelează cu circumstanțele cazului în care a fost cercetat penal(...).

Subsidiar la pag.13 expertul a descris următoarele concluzii: „ (...) Urmare a testului aplicat s-a stabilit că expertizatul este o persoană ce are în topul valorilor sale terminale: familia, viața confortabilă, sănătatea, libertatea, înțelepciunea, încrederea în sine. Astfel, expertul califică că prin producerea evenimentelor psiho-traumatizante și anume urmărirea sa penală, arestul preventiv și la domiciliu, a fost zdruncinat sistemul său de valori,

securitatea familiei fiind descrisă de către expertizat în cadrul discuțiilor ca fiind lezată (soția plângea, era stresată, copii tensionați, părinții la fel stresați, fratele hărțuit cu controale a activității sale antreprenoriale din partea organelor statale). Prin urmare, este evident, că prin producerea acestor evenimente a fost destabilizat și confortul vieții (ca valoare supremă a expertizatului), sănătatea sa fizică și mentală, expertizatul descriind anumite suferințe fizice și psihice dezvoltate, dar și depistând un număr semnificativ de suferințe psihice și nivel înalt la scala somatizării la Inventarul Millon, fapt ce ne confirmă că expertizatul canalizează suferințele sale psihice, somatizându-le în suferințe fizice prin dezvoltarea unor boli. La fel și libertatea ca valoare supremă a expertizatului a fost direct amenințată, acesta doi ani stând sub riscul privării sale de libertate pentru comiterea unor pretinse infracțiuni. Mai mult, la pag.17-18 expertul a indicat: „Legătura cauzală a suferințelor morale/psihice pe care le-a resimțit Statnîi Roman Petru se caracterizează/se manifestă prin faptul că, în perioada de după intentarea cauzei penale cet. Roman Statnîi a dezvoltat suferințe psihice, determinate de stare de neliniște, anxietate, sensibilitate interpersonală, disconfort, depresie, dispoziție labilă etc în perioada raportată la situația psiho-traumatizantă, acesta a dezvoltat simptome caracteristice stresului: nervozitate, dureri de cap, astenie, probleme de somn, înțepături în inimă, acutizarea bolii autoimune (psoriazis) etc; că prin acțiunea procesuală de accesare, extragere și prelucrare a datelor personale care vizează reclamantul Roman Statnîi și membrii familiei acestuia de către Procuratura, stocate în Registrul de stat al Populației, cu anexarea fișei personale a acestuia la materialele cauzei penale, au fost încălcate prevederile art. 15 Cod de procedură penală și prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Astfel, anexarea acestui înscris la materialele cauzei penale, care consemnează date privind culoarea ochilor, înălțimea, grupa sangvină, date privind părinții, soția și copii minori, etc. depășește limitele necesarului procesual; că prin acțiunea procesuală de accesare și prelucrare a categoriei speciale de date cu caracter personal care vizează reclamantul Roman Statnîi, care se referă la starea sănătății mentale, precum și aflarea lui la evidența medicului narcolog, instituțiile abilitate au fost informate despre statutul de învinuit al acestuia.

Reclamantul menționează, că pornirea urmăririi penale, tragerea sa la răspundere penală, precum și justiția televizată manifestată prin mediatizarea cazului penal, a implicat atât suferințe psihice, cât și prejudicii materiale, determinate de necesitatea deplasării la sediile organului de urmărire penală, judecătoriei de fond și de apel, precum și angajarea avocaților în vederea acordării asistenței juridice, în legătură cu acuzațiile de comiterea unei pretinse fapte prejudiciabile. Mai mult, acțiunile ilegale admise de procurori, inclusiv perioada îndelungată pe parcursul căreia reclamantul a fost persecutat penal, fiind supus măsurii preventive, în timp ce evident nu era vinovat de fapta incriminată, dar și faptul că reieșind din informația anunțată public de Procuratura Generală, învinuindu-l de comiterea faptelor ilegale la exercitarea urmăririi penale în cazul generic denumit „Kheyman” - motivează pretenția acestuia de a solicita repararea prejudiciului moral și material.

Astfel, având un stagiu de muncă îndelungat în cadrul sistemului de drept, bucurându-se în familie și societate de reputație impecabilă, reclamantul a suferit grav în urma acțiunilor neadecvate ale procuraturii, care de la bun început au apreciat neobiectiv circumstanțele cauzei, fiind impus să-și demonstreze nevinovăția sa. Perioada îndelungată a urmăririi penale i-a cauzat stres legat de soarta sa incertă și perspectiva reală de a fi pedepsit penal ilegal. Evident că durata îndelungată a cercetărilor în cauza penală, în condițiile în care

lipsea temeiul legal de tragere la răspunderea penală, au cauzat reclamantului suferințe emoționale și psihice grave deoarece aflarea sub urmărire penală i-a redus considerabil șansele să-și realizeze cariera profesională, acesta generând necesitatea reclamantului de a se adresa specialistului psiholog pentru consiliere și remediere a suferințelor psihice cauzate prin supunerea ilegală urmăririi penale, fapt confirmat prin raportul de expertiză extrajudiciară nr.69 din 12.07.2022, concluziile căruia au fost enunțate mai sus.

Reieșind din cele menționate, reclamantul consideră că despăgubirea adecvată și echitabilă pentru suferințele morale suferite în perioada celor 3 ani de persecutare penală ilegală, constituie suma de 3 000 000,00 (trei milioane) lei, conform calculului: 1.000.000 lei X 3 ani = 3000000,00 (trei milioane) lei.

Reclamantul consideră că, în speță, este prezentă eroarea judiciară manifestată de procurori, care au încălcat principiul general potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere, în condițiile în care: a) l-au pus sub învinuire; b) l-au supus măsurilor procesuale de constrângere - reținere și arestare preventivă apoi arestarea la domiciliu; c) contrar prevederilor art. 19 Cod de procedură penală, nu au executat solicitările apărării de a administra probatoriul care urmau a demonstra lipsa faptului infracțiunii și repunerea în drepturi a reclamantului; În cazul reclamantului, a fost nevoie de mai mult de 3 ani de zile, ca acesta să-și demonstreze nevinovăția, condiție inacceptabilă într-un stat de drept, în care drepturile și libertățile fundamentale ale omului trebuie să fie primordial apărate și garantate.

Urmează a fi subliniat că, pe parcursul exercitării urmăririi penale, procurorii au acționat prin încălcarea deliberată a normelor procedurale, fapt care indică la încălcarea dreptului reclamantului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 CEDO, fiindu-i create obstacole morale și fizice, pierdere de timp, energie, stres și suferință psihică, dar și pierderi materiale. Aceste concluzii sunt susținute prin constatările făcute de procurorul care a statuat în ordonanța de scoatere de sub urmărire penală că în acțiunile reclamantului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(5),46,190 alin.(5) și 328 alin.(3) lit. b) și c) din Codul penal.

Aspecte privind dimensiunea prejudiciului moral suferit de reclamant ca rezultat al încălcării de către autorități a prevederilor art. 6 din convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, din 04.11.1950 (CEDO), care garantează dreptul la un proces echitabil. În faza preliminară a procedurilor, care s-au desfășurat în faza procedurilor de urmărire penală, reclamantul nu a avut parte de un proces echitabil și de o anchetă eficientă, așa cum este definit de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica sa constantă. În acest sens, aspectele invocate de reclamant în fața procurorilor prin cererile, contestațiile și plângerile formulate - au fost tratate ca irelevante, acestuia refuzându-i-se solicitările, care vizau, în special, administrarea probatoriului care-i demonstrau nevinovăția. Felul în care a fost tratat reclamantul, precum și mecanismul punitiv declanșat în privința sa imediat după intrarea procurorului General Alexandr Stoianoglo în funcție, i-a permis acestuia să creadă că a fost persecutat pe motive politice.

Reclamantul crede că, autoritățile Statului, în persoana: Procurorului General, Angajaților/procurilor din cadrul Procuraturii Generale cât și a procurorilor din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale - au acționat intenționat, în complicitate, ca părți ale unui mecanism autoritar de persecutare a sa pentru poziția adoptată în legătură cu acțiunile procurorului General Alexandr Stoianoglo, iar prin

scrisoarea informativă, a fost comunicat că cererea lui Roman Statnîi împotriva Republicii Moldova, în care au fost sesizate abuzurile comise de autorități în privința sa, sunt pendinte la CEDO. Anume aceste inacțiuni ilegale, manifestate prin încălcarea de către autorități a prevederilor art. 6 CEDO, au determinat represiunile ilegale la care a fost supus reclamantul într-o perioadă îndelungată și, în final, suferințele morale și materiale cauzate acestuia. Aspecte privind dimensiunea prejudiciului moral suferit de reclamant ca rezultat al încălcării de către autorități a prevederilor art. 8 CEDO, care garantează dreptul la respectare a vieții private și de familie.

În speță, reclamantului Roman Statnîi nu i-a fost asigurat dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, iar procurorii au admis ingerințe nejustificate în exercitarea acestui drept în măsura în care acest amestec nu era prevăzut de lege, această măsură nefiind necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora. Mai mult, în temeiul informațiilor dezvăluite de procurori, în mass-media au fost publicate mai multe articole, care reflectau într-o lumină incomodă activitățile de urmărire penală derulate în privința reclamantului, cu specificarea faptului că acesta este procuror și că acestea ar fi coruptibile. Informațiile difuzate în media au fost preluate de alte entități, care pe baza acestora și-au creat impresii eronate despre persana reclamantului, refuzându-i accederea în profesie, insinuând lipsa de reputație ireproșabilă. În partea ce ține de stabilirea cuantumului sumei necesare a fi încasate de la pârât în scopul compensării prejudiciilor morale cauzate, în speța în cauză consider că este relevantă „Opinia privind satisfacția echitabilă'", exprimată de președintele Curții Supreme de Justiție și Șeful adjunct al Direcției Agent Guvernamental al Ministerul Justiției, potrivit căreia, reieșind din jurisprudența CEDO, instanțele judecătorești ar putea să acorde satisfacție morală la constatarea violării drepturilor și libertăților fundamentale și anume pentru violarea art. 6 și art. 8 CEDO și repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, Legea nr. 1545.

Consideră că, la aprecierea întinderii prejudiciului moral care urmează a fi compensat reclamantului în legătură cu violarea art. 6 și art. 8 CEDO în cadrul fazei de urmărire penală, precum și în legătură cu tragerea ilegală la răspundere penală, urmează să fie luat în considerare faptul că: lui Roman Statnîi i-a fost imputat neîntemeiat comiterea unei fapte prejudiciabile grave, sancțiunea căreia prevedea o pedeapsă cu închisoare de la 8 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani; mediatizarea de către Procuratura Generală a aspectelor penale a cazului au defăimat calitatea oficială de persoană publică a reclamantului; aplicarea în privința lui Roman Statnîi a măsurii procesuale de constrângere - reținerea și arestarea, i-au cauzat atât prejudicii materiale, cât și morale, care s-au materializat prin interzicerea reclamantului de a munci pe profilul profesional și de a realiza posibilității de avansare în carieră; perioada îndelungată a procedurilor care s-au finalizat în final cu emiterea unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală: februarie 2020 - mai 2023, l-au exclus forțat din circuitul profesional pe reclamant; lezarea prin aceste acțiuni a dreptului la un proces echitabil și a dreptului la viață privată a reclamantului, în special în faza finală a carierei profesionale de succes a acestuia, când pentru el conta enorm imaginea ireproșabilă de care se bucura în colectiv, a avut un rol decisiv și l-au demoralizat; prin recunoașterea calității de învinuit și prin aplicarea măsurii procesuale de constrângere - reținerea și ulterior aretarea,

reclamantului iau fost restrânse anumite drepturi constituționale legate de libertatea persoanei, dreptul la libera circulație, imposibilitatea legalizării unor acte (spre exemplu, de identitate), consemnarea faptului respectiv în cazierul judiciar. Respectiv, fără a exista o hotărâre judiciară care ar statua asupra vinovăției reclamantului de comiterea pretinselor fapte care-i sunt reproșate, reclamantului i-au fost cauzate grave suferințe psihologice, cauzate de suspectarea de comiterea unei infracțiuni, precum și de imposibilitatea de a-și câștiga surse care i-ar permite să supraviețuiască; Efectele catastrofale ale supunerii ilegale urmăririi penale se constituie în calitate de caz temeinic justificat și au produs pagube iminente, care s-au manifestat sub forma: a) pierderii calificării și abilităților speciale ale reclamantului, deoarece acesta a fost exclus din circuitul de perfecționare profesională; b) existenței pericolului real al destrămării relațiilor familiare, ca rezultat al imposibilității întreținerii sale și a membrilor familiei, în special a celor 2 copii minori; c) degradării psihologice ca rezultat al caracterului nefondat și inventat al acuzațiilor; d) neîncrederii în sistemul organelor de drept. e) neadmiterea în alte profesii juridice.(f.d.4-34 Vol.I)

La 21 decembrie 2023, reclamantul Roman Statnîi a depus o cerere privind concretizarea pretențiilor și completarea cererii de chemare în judecată din 13.12.2023, prin care solicită: - substituirea pretențiilor inițial/anterior formulate în cererea de chemare în judecată din 13.12.2023 nr. cerere 2-26238/2023 cu următoarele: - admiterea integrală a cererii de chemare în judecată; - încasarea din contul statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului Roman Statnîi, IDNP 2000022014803, cu titlu de remediu pentru compensarea prejudiciului moral a sumei de 3.000.000 (trei milioane), 00 lei; - încasarea din contul statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului Statnîi Roman, IDNP 2000022014803, cu titlu de prejudiciu material cauzat - a sumelor achitate de Statnîi Roman pentru asistența psihologică și expertiză - suportate în legătură cu intentarea prezentului proces civil, a sumei de 10 000 (zece mii două sute) lei; - Prezentarea lui Roman Statnîi de către pârâta Procuratura Generală prin intermediul procurorului care a condus și/sau a exercitat urmărirea penală și/ori procurorul ierarhic superior, în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului; - Răspândirea de către pârâta Procuratura Generală a informațiilor prin mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea lui Roman Statnîi despre: - Scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Statnîi Roman Petru din motivul lipsei în acțiunile subsemnatului a elementelor constituite ale infracțiunilor incriminate; - prezentarea subsemnatului a scuzelor oficiale în numele statului (f.d.39-40 Vol.I).

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 4 februarie 2025, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Roman Statnîi, suma de 250 000 lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii. S-au respins ca neîntemeiate, pretențiile lui Roman Statnîi către Ministerul Justiției al RM și Procuraturii Generale, cu privire la repararea prejudiciului moral, în partea ce excede suma adjudecată și privind prezentarea de către procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior, în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului; răspândirea informației prin mijloace de informare în masă.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 5 februarie 2025 Roman Statnîi a depus apel, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 4 februarie 2025, solicitând admiterea cererii de apel, modificarea hotărârea instanței de fond, prin majorarea cuantumului încasat de la suma de 250.000 lei la suma de 3 000.000 lei și cu prezentarea subsemnatului de către procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior, în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului; răspândirea informațiilor prin mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea lui Roman Statnîi despre scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Statnîi Roman Petru din motivul lipsei în acțiunile lui Roman Statnîi a elementelor constituite ale infracțiunilor incriminate, prezentarea subsemnatului a scuzelor oficiale în numele statului.

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 13 februarie 2025 reprezentantul Procuraturii Generale, procurorul Victoria Boldesco a depus cerere de apel nemotivată, împotriva hotărârii Judecătoriei Central din 4 februarie 2025, solicitînd modificarea acesteia, prin diminuarea cuantumului prejudiciului moral.

De asemenea, nefiind de acord cu hotărârea numită, împotriva acesteia la 3 martie 2025 reprezentantul Ministerului Justiției, Constantin Cachița, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului Roman Statnîi a indicat, că nu poate fi de acord cu alegațiile instanței referitor la cuantumul prejudiciului care urmează a fi încasat și le contest ferm. Consideră ferm că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că, proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate. Astfel, instanțele urmează să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. contra Norvegiei, nr. 28070/06, 9 aprilie 2009), iar în cauzele Danev contra Bulgariei şi Iovtchev contra Bulgariei, Curtea Europeană a reținut în esență încălcarea Convenției, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanțelor naționale, care atribuiseră reclamantului obligația de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală, prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe ale suferințelor lui fizice sau psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină.

Consider ferm că, ținând cont de criteriile de stabilire a cuantumului prejudiciului moral ale CtEDO, instanța trebuia să tina cont atât de nivelul de viață din țară, cât și de efectul compensatoriu al despăgubirii anume pentru reclamant, în toate cazurile, instanţa de judecată trebuia să se bazeze pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral. Prin prisma jurisprudenței Curții Europene unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral, este criteriul echității. Modul de acordare a satisfacției echitabile, trebuie determinat în raport cu prejudiciul moral suferit, gravitatea acestuia, importanța și consecințele sale pentru victimă.

În acest sens a consemnat, că CEDO în jurisprudența sa a subliniat că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea şi gravitatea atingerii aduse acestora. Instanțele sunt abilitate a aprecia în echitate cu privire la aceste despăgubiri, pe baza unor criterii stabilite în jurisprudența internă și a Curții Europene, analizând împrejurările concrete și urmările faptei prejudiciabile, ținând cont, totodată, de necesitatea păstrării unui echilibru între scopul urmărit, acela de compensație echitabilă pentru gravitatea suferinței generate de atingerea adusă dreptului la viață intimă, familială şi privată. Potrivit articolul 41 a Regulamentului Curții, CEDO acordă o satisfacție echitabilă doar atunci când dreptul intern nu permite repararea integrală a consecințelor încălcării, satisfacția acordată de Curte în temeiul articolului 41 din Convenție trebuie să fie „echitabilă". La stabilirea cuantumului satisfacției acordate, Curtea poate lua în considerare atât situația reclamantului, ca parte vătămată în urma unei încălcări, cât și situația Părții Contractante, ca parte responsabilă de protejarea interesului general. Ceea ce acordă Curtea cu titlu de daune morale are scopul de a constitui o compensație financiară pentru un prejudiciu abstract, ca de exemplu pentru suferința fizică sau psihică. Prin natura lor, daunele morale nu sunt susceptibile de a fi calculate cu precizie. Dacă existența vreunui prejudiciu este stabilită, și în situația în care Curtea consideră că se impune acordarea unei indemnizații pecuniare, estimarea acesteia se va face în echitate, pornind de la reperele stabilite în propria ei jurisprudență. Reclamanții care doresc să primească compensație pentru prejudiciul moral suferit sunt invitați să precizeze suma care, după aprecierea lor, ar fi echitabilă. Acei reclamanți care se consideră victime ale mai multor violări ale Convenției pot solicita fie o sumă globală, care să acopere toate pretinsele încălcări, fie câte o sumă separată, corespunzătoare fiecărei încălcări invocate. Mărimea prejudiciului moral acordat depinde de seriozitatea violării CEDO şi efectul acestei violări asupra reclamantului, dar şi de alte circumstanțe (ex. vârsta şi sănătatea reclamantului, miza pentru reclamant, etc.) CtEDO cere ca compensațiile cu titlu de prejudiciu moral acordate la nivel național pentru violarea CEDO să fie comparabile cu cele acordate de CtEDO în cauze comparabile (a se vedea hot. Ciorap nr. 2 c. Moldovei, 2010). Astfel, consideră că instanţa de fond la estimarea compensațiilor care urmează a fi acordate reclamantului nu a evaluat miza pentru reclamant, impactul emoțional şi psihologic care au fost generate de acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală.

Totodată a menționat, că instanța nu a evaluat personalitatea reclamantului, care a activat în organele procuraturii mai mult de 14 ani, de mai multe ori fiind stimulat pentru activitate impecabilă, după care, prin acțiuni ilegale/arbitrare ale anumitor persoane a fost denigrat și supus hărțuirii prin intermediul foștilor „colegi", ilegalitatea acțiunilor fiind recunoscută prin decizii definitive și irevocabile ale instanțelor de judecată.

Mai mult, instanța nu a apreciat just impactul care 1-au avut acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală asupra onoarei și carierei reclamantului or, datorită acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală, Roman Statnîi a fost îngrădit neîntemeiat de accede în profesia de avocat, fiindu-i refuzat oricare tentativă de angajare în organele de stat sau private atât al RM, cât şi peste hotarele ei. De exemplu, Comisia de licențiere din cadrul Uniunii Avocaților, interpretând informațiile publice răspândite de organul de urmărire penală a apreciat eronat precum că Roman Statnîi nu ar întruni condițiile de reputație ireproșabilă. Paradoxul constă în faptul, că chiar după ce reclamantul a fost scos de sub

urmărire penală, Ministerul Justiției a refuzat lui Roman Statnîi eliberarea licenței de avocat, invocând lipsa de reputație ireproșabilă. Astfel, chiar dacă practica națională și cea a Curții statuează că compensațiile acordate trebuie să fie echitabile, consideră apelantul că instanța nu le-a evoluat corect, or, reclamantul a fost lipsit incluziv de dreptul de a munci în perioada mai mare de 3 ani.

Suplimentar a comunicat, că reclamantul a solicitat Biroului național de Statistică întocmirea unui studiu pentru stabilirea valorii venitului mediu per zi/lună/an a unui liber profesionist-avocat, care a activat în municipiul Chișinău în perioada 11.02.2020 - 01.03.2023. Prin răspunsul nr.07-1-64 din 10.02.2023 Biroul național de Statistică a furnizat reclamantului informația disponibilă privind activitatea birourilor individuale de avocați și cabinetele de avocați din mun. Chișinău pentru anii 2020-2021 şi anume: - Anul 2020 Numărul birourilor individuale de avocați şi cabinetele de avocați 76 Venituri din vânzări total, mii lei 22 196, 7 adică 22 196 700/76/12 ceea ce înseamnă 24 338,48 lei pe lună în anul 2020.Anul 2021 Numărul birourilor individuale de avocați şi cabinetele de avocați 71 Venituri din vânzări total, mii lei 26 009,6 adică 26 009 600/71/12, ceea ce însemnă 30 527,69 lei pe lună în anul 2021.

Concomitent, la 13.03.2023 reclamantul a adresat Serviciului fiscal de Stat pe lângă Ministerul Economiei o interpelarea, prin care a solicitat informaţii aferent venitului mediu per zi/lună/an a unui liber profesionist-avocat, care a activat în municipiul Chişinău în perioada 11.02.2020 - 01.03.2023. Potrivit răspunsului nr.26-15/2-13/44884 din 31.03.2023 Serviciului fiscal de Stat pe lângă Ministerul Economiei a informat reclamantul cu privire la următoarele: - Pentru anul 2020 venitul mediu declarat în lei - 195 975,51, ceea ce înseamnă 16 331,29 lei pe lună pentru anul 2020; - Pentru anul 2021 venitul mediu declarat în lei - 279 940,65 ceea ce înseamnă 23 328,38 lei pe lună pentru anul 2021; - Pentru anul 2022 venitul mediu declarat în lei - 322 878,49 ceea ce înseamnă 26 906,54 lei pe lună pentru anul 2022; Efectuând o medie simplă aritmetică între valorile prezentate constat următoarele: - Un liber profesionist, avocat, în anul 2020 a avut un venit mediu impozabil lunar de circa 20 334,88 lei (explicaţii 24 338,48 lei informaţi de la BNS + 16 331,29 lei informaţia de la SFS împărţită la 2); - Un liber profesionist, avocat, în anul 2021 a avut un venit mediu impozabil lunar de 26 928,03 lei (explicaţii 30 527,69 lei informaţi de la BNS + 23 328,38 lei informaţi de la SFS împărţită la 2); - Un liber profesionist, avocat, în anul 2022 a avut un venit mediu impozabil lunar de 26 906,54 lei Astfel, prejudiciul cauzat reclamantului, urmare a acţiunilor ilegale ale pârâtului constituie suma de 874 086,79 lei şi se formează în felul următor: - 20 334,88 lei x 10 luni = 203 348,8 lei pentru anul 2020; - 26 928,03 lei * 12 luni = 323 136,36 lei pentru anul 2021; - 26 906,54 lei * 12 luni = 322 878,48 lei pentru anul 2022; - 26 906,54 lei media pentru anul 2020 + 26 928,03 lei media pentru anul 2021 + 20 334,88 lei media pentru anul 2022 împărţită la 3 ani = 24 723,15 lei pentru luna ianuarie 2023; Mai mult, potrivit pct.3 şi pct.5 al Hotărârii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.9 din 09.10.2006, prin prejudiciu moral se înţelege suferinţe psihice sau fizice cauzate prin acţiunile sau omisiunile care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege (viaţă, sănătate, demnitate şi reputaţia profesională), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

Se mai menționează în cererea de apel, că în categoria largă a prejudiciilor corporale intră durerile fizice cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., suferințele psihice

condiționate de vătămările corporale, de provocarea unei boli, slăbirea rezistenței fizice la boli sau de alte complicații, îngrijorarea pentru aceste efecte ulterioare, epuizarea emoțională, pierderea unor plăceri (ideea de confort, anumite înlesniri etc.). Prejudiciile afective constau în suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune, care cuprind suferințele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a secretului medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât şi orice alte suferințe psihice similare. Prin prejudicii aduse onoarei, cinstei, demnității, prestigiului sau reputației profesionale a unei persoane se înțeleg prejudiciile produse prin insulte, calomnii, defăimări, aprecieri nefavorabile, inclusiv cele privind reputația şi probitatea profesională, apartenență la un grup etnic socialmente mai defavorizat sau la o anumită minoritate sexuală.

Totodată, ținând cont de caracterul şi gravitatea infracțiunilor de a cărei săvârșire a fost învinuit, de caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală, de rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea acestuia, de durata îndelungată a urmăririi penale, timp în care s-a aflat sub custodia măsurii preventive arestul, de natura drepturilor personale lezate (dreptului la libertate şi siguranță, dreptului la un proces echitabil, dreptului la libera circulație, dreptului la respectarea vieții private şi de familie, etc.) şi locul acestora în sistemul de valori al persoanei, caracterul suferințelor psihice, durata aflării nelegitime a persoanei în arest, i-au fost lezate drepturile sale, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral grav.

Mai mult, în corespundere cu pct.22 al Hotărârii Plenului CSJ nr.8 din 24.12.2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului moral si material cauzat persoanelor deținute prin violarea art,3. 5. 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului si a Libertăților Fundamentale. potrivit jurisprudenței Curții Europene, instanțele judecătorești naționale vor putea acorda cu titlu de prejudiciu moral pentru violarea art. 5 si 8 din Convenție următoarele compensatii, care urmează a fi plătite în lei moldovenești: violarea art.5 din Convenție - 600 - 30000 euro; violarea art,8 din Convenție - 1000 - 10000 euro per an. Potrivit art.46 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, înaltele Părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile la care ele sunt părți. În sensul normei precitate, hotărârile CEDO au forță obligatorie. Urmare, Curtea statuează că nivelul compensațiilor trebuie să fie comparabil în raport cu sumele acordate de Curte în cauze similare (Scordino nr.l c. Italiei, Ciorap nr.2 c. Moldovei, Burdov nr.2 c. Rusiei, 15 ianuarie 2009, §99).

Consideră, că speței îi sunt relevante prevederile art.2037 Cod civil alin.(3) care indică că: „ ca determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului ” .Astfel, având în vedere principiile compensării echitabile si rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul şi gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei reclamantului, suma acordată de instanță de 250 000 lei nu este una echitabilă și nu este în măsură să acopere violările admise de organul de urmărire penală în coraport cu reclamantul.

Aferent aspectului cu privire la scuzele publice, consideră că la acest capitol instanța de fond eronat a apreciat circumstanțele cauzei şi prevederile legale, or, scuzele publice nu

sunt legate de persoana procurorului de caz sau a celui ierarhic superior, adică a persoanei concrete - nume prenume. Institutul scuzelor oficiale în numele statului este legat de instituția organului de urmărire penală, și nu de o persoană concretă, de obicei persoanele care sunt îndreptățite să obțină de la organul de urmărire penală scuze oficiale în numele statului, le obțin după o perioadă îndelungată de timp, iar prin prisma fluctuațiilor de cadre în organele procuraturii, pornind de la logica instanței, institutul scuzelor oficiale în numele statului ar fi unul imposibil în legătură cu eliberarea persoanelor care au condus/exercitat urmărirea penală, şi/sau conducătorii instituțiilor.

Situația reținută de instanță este în contradicție inclusiv cu practica națională existentă la acest capitol, or de exemplu în cazul Gh. Petic nu procurorul de caz/persoana ar fi prezentat scuze publice ci conducătorul procuraturii în numele întregului organ de urmărire penală şi statului, fără a identifica în numele cărui anume procuror.

Totodată apelantul a menționat, că în cadrul cauzei penale care l-a vizat, au fost constituite cel puţin patru grupuri de urmărire penală formate din mai mult de 20 de procurori, de fiecare dată fiind desemnat un procuror conducător al acțiunilor de urmărire penală. Deci, dacă instanța își urma logica urma să dispună aducerea scuzelor oficiale în numele statului de către toți procurorii care au exercitat urmărirea penală sau de toți procurorii ierarhici a Procuraturii care a desfășurat acţiuni ilegale în privința apelantului, inclusiv ex-Procurorul General Alexandr Stoianoglo.

A notat, că acțiunile ilegale în privința lui Roman Statnîi în această cauză penală, au fost admise şi de ex-Procurorul General Alexandru Stoianoglo, astfel rămâne inexplicabil în ce modalitate instanța 1-ar putea obliga pe acesta să aducă careva scuze în numele statului, chiar dacă apelantul îl invoca, dacă el nu mai deține funcţia de Procuror General, iar mulți din procurorii care au exercitat urmărirea penală în privința reclamantului fie s-au eliberat din funcție, sau au fost transferați, fie au fost sancționați urmare a plângerilor formulate de apelant. Astfel, alegațiile instanței aferent faptului, că institutul „scuzelor oficiale în numele statului" este legat de persoana anumitului procuror este un non sens, persoana îndreptățită să le primească este în imposibilitate de a-şi valorifica dreptul şi ca urmare ar rămână păgubit „cu dreptatea în mână".

În motivarea apelului **reprezentantul Ministerului Justiției** a indicat, că instanțele inferioare au aplicat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, în condițiile în care, pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545/98, necesită de a fi întrunite cumulativ atât circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât şi de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material şi moral. Normele în cauză sunt indisolubile, respectiv nu pot fi aplicate separat. Respectiv, Ministerul Justiției, din cercetarea argumentelor fumizate de instanțele inferioare, atestă că totuși nu s-a realizat o constatare a unor acțiuni pretins ilegale, având în vedere că, partea intimată a invocat, în susținerea poziției sale, inclusiv aplicarea ilegală a măsurii de constrângere. Or, ilegalitatea acestei măsuri urma a fi determinată de judecătorul de instrucție, în condiţiile art. 313 alin. (5) Cod de procedură penală, ceea ce nu s-a realizat.

Ministerul Justiției precizează că, prin prisma Legii nr. 1545/1998, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei, doar ulterior constatării caracterului ilegal al acțiunilor organelor de urmărire penală, procuratură sau autorității judecătorești. Prin urmare, deșii intimatul efectiv pretinde asupra ilegalității acțiunilor organului de urmărire

penală, insistă asupra lipsei probării existenței unor constatări în ordinea articolelor 218 sau 313 Cod de procedură penală, instrumente ce ar fi conferit un control al legalității acțiunilor întreprinse și eventuala dispunere a unei constatări a încălcării drepturilor omului.

De asemenea a reiterat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat, în cauza Draganschi împotriva României (cererea nr. 40.890/04, decizia din 18 mai 2010, §25) că dimensiunea obligațiunilor statului referitoare la investigarea minuțioasă şi rezultativă a oricărui fapt pretins a fi infracțional nu implică nici dreptul de a declanșa o anchetă penală împotriva unui terț sau ca acesta să fie condamnat la sancțiuni de natură penală, nici o obligație de rezultat care ar presupune ca orice urmărire penală trebuie să se finalizeze printr-o condamnare. În spiritul celor enunțate, intimatul reclamant nu se putea opune acestei ingerințe, atunci când interesul suprem al persoanei, societății sau a statului îl cere.

În acest context, consideră că intimatul nu este în măsură să pretindă anumite acțiuni ilicite din partea organului de urmărire penală și violarea drepturilor sale prevăzute de Convenția Europeană, apriori unor constatări existente la momentul inițierii acțiunii.

Astfel, reprezentantul apelantului apreciază cuantumul prejudiciului moral adjudecat de către instanțele inferioare de 250 000,00 lei ca unul nefondat, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu confirmă aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545/1998 şi nici nu corespunde criteriilor prescrise de art. 11 din legea precitată.

În atare situație, contrar poziției instanțelor inferioare, a accentuat, că întru aprecierea daunelor morale, urma a se ține cont de importanța valorilor și măsura în care acestea au fost lezate, consecințele negative în plan fizic, psihic, și intensitatea perceperii acestora.

Consideră, că instanța de fond a apreciat eronat esența cauzei, or, o scoatere de sub urmărire penală prin sine nu induce că persoana ar fi fost trasă ilegal la răspundere penală şi ex officio a suportat un anumit prejudiciu. Astfel, instanțele inferioare au eșuat în a stabili încălcările sesizate asupra drepturilor şi libertăților fundamentale.

La fel, judecătorul fondului a apreciat eronat întreg probatoriul, nu a intrat în esența deplină a cauzei, apreciind insuficient, superficial şi incorect solicitările cu care a fost investită, încasând suma de 250 000,00 lei de la bugetul de stat cu titlu de prejudiciu moral, în situația în care scoaterea de sub urmărire penală, nu apare ca efect al cărorva acțiuni ilegale dispuse anterior, dar din motiv că fapta nu întrunește elementele unei infracțiuni, respectiv vinovăția statului şi pretențiile pecuniare în suma neîntemeiată de 250 000,00 lei moral nu sunt în legătură de cauzalitate.

În motivarea apelului **reprezentantul Procuraturii Generale** a menționat, că instanța de fond la adoptarea soluției sale, a interpretat eronat normele de drept material ce țin de repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești, în condițiile în care s-a realizat o evaluare exagerată privind cuantumul prejudiciului moral, în coraport cu ansamblul de circumstanțe ale cauzei.

Cu privire la determinarea cuantumului compensației prejudiciului moral cauzat, reținem că instanța de fond, nu s-a bazat pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral, nu a ținut cont de faptul că cuantumul despăgubirii trebuie astfel stabilit, încât aceasta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor, precum și de natura juridică a faptelor imputate, gravitatea abaterii care i-a fost incriminată lui Roman

Statnîi, apreciind că suma de 250 000 lei este de natură să ofere părții o reparație completă pentru atingerea drepturilor lezate reclamantului.

Apelantul consideră, că cuantumul de 250 000,00 lei nu corespunde condițiilor și criteriilor prescrise în art. 11 din Legea nr. 1545/1998, privind evaluarea compensației pentru repararea prejudiciului moral.

Mărimea concretă a compensaţiei se determină luîndu-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie. Prejudiciul moral constă în rezultatul dăunător direct al unei fapte ilicite și culpabile, prin care se aduce atingere valorilor cu conținut nepatrimonial care definesc personalitatea umană. În aprecierea daunelor morale trebuie să se țină seama de consecințele negative suferite de cei în cauză, în plan fizic, psihic și afectiv, importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost, sunt și, mai ales, vor fi percepute consecințele. Toate aceste criterii se subordonează conotației aprecierii rezonabile, pe o bază echitabilă, corespunzătoare prejudiciului real și efectiv produs.

Un alt criteriu pentru stabilirea cuantumului despăgubirilor destinat compensării prejudiciului moral este criteriul echității. Acest criteriu presupune că cuantumul despăgubirilor destinate reparării prejudiciului moral trebuie să fie just, echitabil şi nu exagerat. Într-adevăr, în practica litigiilor examinate prin prisma Legii nr. 1545/1998, s-au atestat litigii repugnante, atât din considerentul măsurilor aplicate în privința intimatului, cât și condamnări, nenumărate rejudecări, soldate cu achitări ulterioare.

A opiniat, că instanța de fond a apreciat eronat întreg probatoriul, nu a intrat în esența deplină a cauzei, apreciind insuficient, superficial și incorect solicitările cu care a fost investită, încasând suma de 250 000 lei de la bugetul de stat cu titlu de prejudiciu moral, în situația în care scoaterea de sub urmărire penală, nu apare ca efect al cărorva acțiuni ilegale dispuse anterior, dar din motiv că fapta nu întrunește elementele unei infracțiuni, respectiv vinovăția statului și pretențiile pecuniare în suma neîntemeiată de 250 000 lei moral nu sunt în legătură de cauzalitate. Pe această cale, susținerile reclamantului, în sensul că acțiunile desfășurate în perioada urmăririi penale i-au lezat drepturile și libertățile fundamentale ale omului și că vătămarea acestor drepturi rezidă întru-un prejudiciu moral, nu justifică existența şi întinderea unui asemenea prejudiciu moral, precum cel încasat de către prima instanță. Or, prejudiciul moral constă în efectul negativ suferit în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, prin care s-au adus atingere unor drepturi personale nepatrimoniale. Prin urmare, daunele morale pot fi acordate în ipoteza în care se încalcă valorile ocrotite de legea fundamentală privind demnitatea, onorare, și alte valori sociale consacrate.

În ceea ce ține de caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanța de judecată, a consemnat, că, din materialul probator administrat la dosar, nu rezultă că în privința lui Roman Statnîi ar fi fost comise

anumite încălcări procesuale care, în principiu, ar putea justifica acordarea unor despăgubiri mai mari decât în alte situații comparabile, din punct de vedere juridic.

A accentuat că, scopul acordării daunelor morale constă în realizarea, în primul rând, a unei satisfacții morale pentru suferințele de același ordin, şi nu a unei satisfacții patrimoniale. Prejudiciul moral trebuie să fie compensatoriu, şi nu punitiv. Reținând împrejurările de fapt și de drept elucidate supra, a evidențiat, că suma încasată de către instanța de judecată inferioară, cu titlu de prejudiciu moral, în cuantum de 250 000 de lei, reprezintă o sumă excesivă şi neîntemeiată în raport cu criteriile stabilite la caz, precum şi cu principiul general al echității.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 4 februarie 2025, iar cererile de apel au fost depuse de Roman Statnîi la 5 februarie 2025, de reprezentantul Procuraturii Generale, procurorul Victoria Boldesco la 13 februarie 2025 și respectiv de reprezentantul Ministerului Justiției, Constantin Cachița la 3 martie 2025, Colegiul judiciar constată că acestea au fost declarate în termen.

Poziția părților în ședința de apel:

În ședința instanței de apel, apelantul Roman Statnîi a susținut cererea de apel din motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat.

În ședința instanței de apel, reprezentantul Ministerului Justiției, Daniel Pantea, a pledat pentru admiterea apelului, în sensul formulat și respingerea apelului declarat de Roman Statnîi, ca fiind neîntemeiat.

În ședința instanței de apel, reprezentantul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, cît și reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, fiind legal citați despre locul, data și ora acesteia, nu s-au prezentat, nu au comunicat instanței motivele neprezentării și nu au solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelurile declarate drept întemeiat și care urmează a fi admise, cu casarea hotărârii instanței de fond în partea încasării prejudiciului material și moral și adoptarea în această parte a unei noi hotărâri, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice

stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alți participanți la proces.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre.

În temeiul art. 386 alin. (1) lit. lit. a), c) și d) Cod de procedură civilă, hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Art. 387 lit. c) Cod de procedură civilă stabilește că, se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească a interpretat eronat lege.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Recapitulând esența litigiului, Completul de judecată a reținut, că prin ordonanța Procurorului General, Alexandr Stoianoglo din 27 februarie 2020 s-a dispus începerea urmăririi penale în cauza penală nr.2020920013, în baza art.190 alin.(5), 324 alin.(3) lit. a) și b), 325 alin.(3) lit. a) și a1), 326 alin.(3) lit. a), 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal.(f.d.73, Vol.I). Prin ordonanța procurorului în Secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, din 25 martie 2020, Roman Statnîi a fost recunoscut în calitate de bănuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.190 alin.(5), 324 alin.(3) lit. a) și b), 325 alin.(3) lit. a) și a1), 326 alin.(3) lit. a), 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal.(f.d.74, Vol.I). La 18 mai 2020 reclamantul Roman Statnîi a fost reținut, fapt confirmat prin procesul verbal de reținere (f.d.75, Vol.I). La 19 mai 2020 Roman Statnîi a fost pus sub învinuire fiindu-i incriminat comiterea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(5),46,190 alin.(5) și 328 alin.(3) lit. b) și c) din Codul penal.(f.d.76-81,Vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 mai 2020, a fost admis demersul procurorului și a fost dispusă aplicarea măsurii preventive - arestarea preventivă pe

o durată de 30 de zile, cu plasarea reclamantului Roman Statnîi în Penitenciarul nr.13.(f.d.82-97, Vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 1 iunie 2020, a fost respins recursul declarat de avocatul Sergiu Moraru în numele lui Statnîi Roman împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 20 mai 2020.(f.d.98-113, Vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 iunie 2020, a fost dispusă prelungirea termenului măsurii preventive arestul preventiv în privința lui Roman Statnîi, pe o perioadă de 30 de zile (f.d.114-122, Vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2020, a fost admis recursul avocatului Sergiu Moraru în numele lui Roman Statnîi, casând încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 16 iunie 2020, și dispunând înlocuirea învinuitului Statnîi Roman, măsura preventivă, cu arestarea la domiciliu pe un termen de 30 zile.(f.d.123-135, Vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 iulie 2020, a fost dispusă prelungirea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu pe un termen de 30 zile învinuitului Roman Statnîi (f.d.136-149, Vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2020, a fost admis recursul învinuitului Roman Statnîi și avocatul Sergiu Moraru în numele acestuia, casată încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 iulie 2020, și dispusă aplicarea în privința lui Roman Statnîi a măsurii preventive - liberare provizorie sub control judiciar pe un termen de 60 zile, expirată ulterior de drept (f.d.150-153, Vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 august 2021, s-a admis plângerea petiţionarului Roman Statnîi depusă în ordinea art. 313 CPP RM, privind anularea ordonanței din 19.06.2020, emisă de procurorul în secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală şi criminalistică a Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, cu privire la respingerea cererilor formulate de apărătorul Sergiu Moraru şi învinuitul Roman Statnîi în cauza penală nr. 2020920013, anularea ordonanței Procurorului General, Alexandr Stoianoglo, din 13.07.2020, privind respingerea plângerii depuse împotriva ordonanței din 19.06.2020. S-a declarat nulă ordonanţa din 19.06.2020, emisă de procurorul în secţia unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcţiei urmărire penală şi criminalistică a Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, cu privire la respingerea cererilor formulate de apărătorul Sergiu Moraru şi învinuitul Roman Statnîi în cauza penală nr. 2020920013. S-a declarat nulă ordonanţa Procurorului General, Alexandr Stoianoglo, din 13.07.2020. privind respingerea plângerii depuse împotriva ordonanței din 19.06.2020. S-a obligat procurorul să lichideze încălcările depistate ale drepturilor şi libertăţilor omului prin prezenta încheiere.(f.d.198-204, Vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 septembrie 2021, s-a admis plângerea petiționarului Roman Statnîi înaintată în temeiul art.313 din Codul de procedură penală. S-a anulat ordonanța procurorului delegat în secția tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale – Ion Bunica, din 17.02.2021, din 27 motivele indicate în partea descriptivă. S-a anulat ordonanța semnată de procurorul-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos, datată cu 16.03.2021, din motivele indicate în partea descriptivă a prezentei încheieri. S-a pus în sarcina procurorului necesitatea reparării derogărilor de la lege menționate în partea descriptivă a încheierii, cu întreprinderea măsurilor de soluționare a acestora. S-a constatat încălcat dreptul la apărare petiționarului Roman Statnîi prin prisma art.20 alin.(2), 26,66

alin.(1) Cod de procedură penală, garantate inclusiv de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (f.d.169-177, Vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 23 septembrie 2021, s-a admis plângerea petiționarului Roman Statnîi înaintată în temeiul art.313 din Codul de procedură penală. S-a anulat ordonanța procurorului delegat în Secţia tehnologii informaționale şi combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale - Ion Bunica, din 17.02.2021, prin care a fost respinsă cererea avocatului Moraru Sergiu şi a învinuitului Roman Statnîi, formulate la 09.02.2021 în cauza penală, cu referire la acordarea unui termen suplimentar după eliberarea fișierelor indicate pentru a formula întrebări suplimentare, obiecții sau pentru a desemna un expert la efectuarea expertizei suplimentare, din motivele indicate în partea descriptivă. S-a anulat ordonanța procurorului în Secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției urmărire penală şi criminalistică a Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, din 06.01.2021, prin care s-a dispus efectuarea unei expertize tehnice repetate în comisie, din motivele indicate în partea descriptivă. S-a anulat ordonanța procurorului-şef al Secţiei unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Direcției de urmărire penală şi criminalistică a Procuraturii Generale, Tatiana Gulea din 26.02.2021, din motivele indicate în partea descriptivă. S-a anulat ordonanța procurorului delegat în Secția tehnologii informaționale şi combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale - Ion Bunica, din 17.02.2021, (aferent raportului de expertiză nr. 34 12/1 -R-4459 din 21.12.2020), din motivele indicate în partea descriptivă. S-a anulat ordonanța procurorului-şef al Direcției urmărire penală şi criminalistică a Procuraturii Generale Adrian Mircos datată cu 12.03.2021, din motivele indicate în partea descriptivă. S-a anulat ordonanţa procurorului delegat în Secţia tehnologii informaționale şi combaterea crimelor cibernetice a Procuraturii Generale - Ion Bunica, din 17.02.2021 (aferent raportului de expertiză judiciară nr. CNA-7, CNFJ-015. 016 din 05.02.2021, din motivele indicate în partea descriptivă. S-a anulat ordonanța procurorului-şef al Direcției urmărire penală şi criminalistică a Procuraturii Generale Adrian Mircos datată cu 16.03.2021, din motivele indicate în partea descriptivă. S-a constatat încălcarea termenului de aducere la cunoștință învinuitului Roman Statnîi a raportului de expertiză judiciară nr. 34121 -R-4459 din 2 1.12.2020. S-a pus în sarcina procurorilor necesitatea reparării derogărilor de la lege menționate în partea descriptivă a încheierii, cu întreprinderea măsurilor de soluționare a acestora. S-a constatat că petiționarului Roman Statnîi i-au fost încălcate drepturile procedurale consfințite de art. art. 19 alin.(3), 20 alin. (2), 26, 66 alin. (1) Cod de Procedură Penală, garantate inclusiv de prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, prin derogările de la lege admise de procurori, expuse amănunțit în conținutul prezentei încheieri (f.d.178-197, Vol.I).

Tot din materialele cauzei urmează, că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana nr.10-1370/22 din 31.10.2022, s-a dispus admiterea parțială a plângerii petiționarului Statnîi Roman Petru, împotriva acțiunilor/inacțiunilor procurorului în cadrul cauzei penale nr. 2020920013; a fost declarată nulă ordonanța procurorului pentru misiuni speciale din cadrul Procuraturii Generale, Ruslan Toma, 28 din 25.05.2022, cu obligarea acestuia să se expună deplin asupra plângerii petiționarului Roman Statnîi Petru, adresată anterior la data de 17.08.2020; S-a declarat nulă ordonanța procurorului în secția unificare a practicii în domeniul urmăririi penale din cadrul Procuraturii Generale, Vladislav Căruceru, din 10.03.2021, privind respingerea cererii învinuitului Statnîi Roman Petru, de scoatere de

sub urmărire penală în cauza penală nr.2020920013 și împotriva ordonanței procurorului General interimar, Robu Dumitru, din 11.01.2022; S-a remis materialele cauzei penale nr. 2020920013, Procuraturii Generale, pentru înlăturarea încălcărilor drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale petiționarului Statnîi Roman Petru, cu adoptarea unei hotărâri legale, întemeiate și motivate; S-a respins în rest, plângerile petiționarului Statnîi Roman Petru, depuse în conformitate cu prevederile art. 313 CPP al RM, din motivele expuse în partea descriptivă a încheierii. (f.d.154-168, Vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13 aprilie 2023, s-a admis parțial plângerea depusă de către petiţionarul Roman Statnîi, formulată în baza art.313 CPP împotriva acţiunilor, inacţiunilor şi actelor adoptate de procurori. S-a anulat ordonanţa procurorului pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale, Ruslan Toma din 25.05.2022. S-a anulat ordonanţa Procurorului General interimar Ion Munteanu din 05.01.2023, prin care a fost respinsă total, ca neîntemeiată, plângerea învinuitului Roman Statnîi, declarată împotriva ordonanțelor procurorului pentru misiuni speciale a Procuraturii Generale, Ruslan Toma din 09.12.2022 şi 13.12.2022. S-a pus în sarcina procurorilor necesitatea reparării derogărilor şi încălcărilor menţionate în partea motivatoare a încheierii, cu întreprinderea măsurilor de soluționare a acestora. În rest, solicitările petiționarului promovate prin prezenta plângere, s-au respins pentru motivele indicate în partea motivatoare a încheierii (f.d.205-212, Vol.I).

Subsecvent, tot din materialele cauzei urmează, că prin Ordonanța procurorului pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Dorel Zativ din 16 mai 2023, privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală, sa dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală a învinuitului Statnîi Roman Petru, născut la 20.03.1983, IDNP 200022014803, originar din orașul Sîngerei, domiciliat în mun. Chişinău, bd. Decebal 82, ap. 21, căsătorit, 2 copii minori la întreținere, cetățean al Republicii Moldova şi României, anterior nejudecat, din motivele expuse în partea descriptivă a ordonanței. Scoaterea de sub sechestru a bunurilor aplicate prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 07.12.2020 în dosarul nr. 12-835/2020: - cota-parte de 1.0 asupra bunului imobil (încăpere locativă), cu numărul cadastral 0100105.174.01.021, amplasată în mun. Chişinău, sect. Botanica bd. Decebal 82, ap. 21, cu suprafața de 69,4 m.p, dobândit în proprietate în temeiul contractului de vînzare-cumpărare nr. 1/3612 din 14.07.2008, al cărui preț de piață constituie 910745 lei stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr. 676 din 18.11.2020. - cota parte Vs din proprietatea în devălmășie asupra bunului mobil, autoturism de marca „Land Rover Freelander", cu numărul de înmatriculare AWA 877, anul fabricării 2007, cod VIN SALFA24C67H028414, înmatriculat după Statnîi Roma Petru, a.n 20.03.1983, la 20.01.2017, al cărui preț mediu de piață constituie 17 019 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr. 675 din 18.11.202 (cota parte de 1/2 constituind 85009,5 lei). Scoaterea de sub sechestru a bunurilor aplicate prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 23.12.2020 în dosarul nr. 12-885/2020: - cota parte de 1.0 asupra bunului imobil, terenul cu număr cadastral 3136206.66 amplasat în r-nul Criuleni, corn Hruşova, extravilan, cu suprafaţa de 0,0717 ha, al cărui preţ mediu de piaţă constituie 54 564 lei, stabilit conform avizului consultat, al specialistului nr. 775 din 16.12.2020. - cota parte de 1.0 asupra bunului imobil, construcție (casă pomicolă) neînregistrată la moment la organul cadastral, amplasată pe terenul cu număr cadastral 3136206.668 situat în rnul Criuleni, com Hruşova, extravilan, cu suprafața de cel puțin 268,8 m.p al cărui preț mediu 29 de piață

constituie 1 410 394 lei, stabilit conform, avizului consultativ al specialistului nr. 776 din 16.12.2020. Restituirea următoarelor bunurilor ridicate în urma percheziției din 18.05.2020: - Hard disk de model „HD502HJ” cu capacitatea de 500 GB, producător „Samsung”; - Telefon mobil de model „Iphone” de culoare alb-argintiu pe verso având inscripția „A 1332”. - Telefon mobil de model „Iphone” de culoare alb-argintiu pe verso având inscripția „Al549”. - Telefon mobil de model „ HTC” de culoare neagră în care se află 2 cartele sim. (f.d.213-245, Vol.I).

Astfel, Colegiul civil reține că prin acțiunea înaintată împotriva Ministerul ui Justiției al RM, Procuratura Generală, intervenient accesoriu Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, reclamantul Roman Statnîi a solicitat:- încasarea din contul statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul reclamantului Statnîi Roman, cu titlu de remediu pentru compensarea prejudiciului moral a sumei de 3.000.000 (trei milioane), 00 lei; - prezentarea reclamantului Roman Statnîi, de către procurorului care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior, în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului și răspândirea informațiilor prin mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea lui Roman Statnîi despre scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Statnîi Roman Petru din motivul lipsei în acțiunile ultimului a elementelor constitutive ale infracțiunilor incriminate.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea cauzei, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasînd din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Roman Statnîi, suma de 250 000 lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii. În rest, pretențiile lui Roman Statnîi către Ministerul Justiției al RM și Procuraturii Generale, cu privire la repararea prejudiciului moral, în partea ce excede suma adjudecată și privind prezentarea de către procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior, în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului; răspândirea informației prin mijloace de informare în masă, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Așadar, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că acțiunea depusă de Roman Statnîi este parțial întemeiată, urmând a fi admisă în parte, iar în susținerea acestei concluzii, se impun a fi precizate următoarele.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma tragerii ilegale la răspundere penală.

Articolul 6 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998 stabileşte că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d)

adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

Mărimea concretă a compensației urmează a fi determinată conform criteriilor de la art. 11 din Legea nr. 1545/1998. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, conform căruia indemnizația pentru prejudiciul suportat trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire. Determinarea cuantumului despăgubirii nu este o chestiune de oportunitate sau de echivalare simbolică, ci una care trebuie să fie guvernată de criterii obiective, prevăzute de art. 11 din Legea nr. 1545/1998 și dezvoltate în jurisprudența constantă a Curții Supreme de Justiție și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Art. 11 alin. (1)-(3) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545 din 25 februarie 1998: (1) Mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvârşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie. (2) Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală. (3) În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

Art. 2007 alin. (1) lit. a) din Codul civil,(1) Prejudiciul cauzat persoanei prin acţiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanei responsabile, în următoarele cazuri: a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea.

În acord cu prevederile art. 2037 alin. (1)-(3) din Codul civil (1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

În context, Completul de judecată notează că în sensul dispoziţiilor enunţate, este de înţeles că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare şi de anchetă sunt necesare condiţii speciale, şi anume ca fapta ilicită, în calitate de condiţie generală a răspunderii delictuale, va avea particularităţi în materia respectivă, prin urmare nu orice acţiune ilicită a organelor de anchetă şi judecată atrage răspunderea statului. O altă condiţie necesară pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare este actul de reabilitare, care şi atestă admiterea erorii judiciare şi prejudicierea neîntemeiată a persoanei.

Astfel fiind, Completul de judecată atestă că reclamantul Roman Statnîi a fost recunoscut în calitate de bănuit, a fost pus sub învinuire, iar, ulterior, prin ordonanța de scoatere a persoanei de sub urmărire penală din 16 mai 2023, acesta a fost scos de sub urmărire penală.

Prin urmare, Completul de judecată constată existența situației ce impune angajarea răspunderii statului pentru atragerea ilegală a persoanei la răspundere penală, fiind întrunite cumulativ condițiile art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Or, este în afara oricărui dubiu că, în urma acțiunilor ilegale ale organelor de urmărire penală și procuraturii, lui Roman Statnîi i-au fost lezate drepturile sale, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral. Însă,

În aceste condiții, prima instanță a reținut corect existența prejudiciului moral, însă cuantumul de 250 000 lei stabilit cu acest titlu apare ca fiind excesiv în raport cu gravitatea și natura suferințelor constatate.

La acest aspect, Completul judiciar relevă că, Legea nr. 1545/1998 nu stabilește plafoane maxime pentru acordarea compensației pentru repararea prejudiciului moral, ci obligă instanțele să se raporteze la gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; suferințele fizice, caracterul şi gradul suferințelor psihice; măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice şi psihice cauzate; durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Supreme de Justiție, în cazurile în care s-a produs o limitare neîntemeiată și ilicită a drepturilor și libertăților fundamentale, compensația trebuie să fie reală, proporțională și efectivă. Totodată, despăgubirea trebuie să reflecte caracterul grav al prejudiciului moral, iar o sumă simbolică sau redusă poate fi calificată drept o reparație inadecvată în sensul Convenției.

În cauza Sergiu Postică c. Ministerului Justiției al Republicii Moldova (dosarul nr. 2ra-554/23), instanțele naționale au considerat rezonabilă acordarea unei compensații în sumă de 1 000 MDL pentru repararea prejudiciului moral, pentru calitatea de bănuit timp de două luni (01 octombrie 2019 – 26 decembrie 2019) în cadrul cauzei penale de comiterea unei infracțiuni din categoria celor ușoare.

În cauza Oxana Lupu c. Ministerului Justiției al Republicii Moldova (dosarul nr. 2ra-67/23), Curtea Supremă de Justiție a considerat rezonabilă acordarea unei compensații în sumă de 5 000 MDL pentru repararea prejudiciului moral, pentru calitatea de bănuit timp de

2 luni și 25 de zile (02 iulie 2021 – 27 septembrie 2021), în cadrul cauzei penale de comiterea unei infracțiuni din categoria celor grave.

În cauza Ion Ștefăniță c. Ministerului Justiției al Republicii Moldova (dosarul nr. 2ra-1121/23), instanțele naționale au considerat rezonabilă acordarea unei compensații în sumă de 5 000 MDL pentru suferințele şi retrăirile psihologice la care a fost supus reclamantul pe parcursul de aproape 2 ani (17 iunie 2019 – 28 mai 2021 scos de sub urmărire penală, ordonanța menținută prin încheiere judecătorească din 29 decembrie 2021), în cadrul cauzei penale de comiterea unei infracțiuni din categoria celor mai puțin grave.

În cauza Nicolae Ciobanu c. Ministerului Justiției al Republicii Moldova (dosarul nr. 2ra-1523/23), instanțele naționale au considerat rezonabilă acordarea unei compensații în sumă de 10 000 MDL pentru repararea prejudiciului moral, pentru calitatea de bănuit timp de un an (17 decembrie 2020 – 28 decembrie 2021) în cadrul cauzei penale de comiterea unei infracțiuni din categoria celor mai puțin grave.

În cauza Mihail Culicovschi c. Ministerului Justiției al Republicii Moldova (dosarul nr. 2ra-98/23), instanțele naționale au considerat rezonabilă acordarea unei compensații în sumă de 15 000 MDL pentru repararea prejudiciului moral, pentru calitatea de bănuit de la 27 ianuarie 2021 până la 04 februarie 2021, în cadrul cauzei penale de comiterea unei infracțiuni din categoria celor ușoare.

În cauza Gheorghe Frangu c. Ministerului Justiției al Republicii Moldova (dosarul nr. 2ra-307/23), instanțele naționale au considerat rezonabilă acordarea unei compensații în sumă de 15 000 MDL pentru repararea prejudiciului moral, pentru 18 calitatea de bănuit de la 27 aprilie 2016 până la 26 iulie 2017, în cadrul cauzei penale de comiterea unei infracțiuni din categoria celor mai puțin grave.

În cauza Andrei Plîngău c. Ministerului Justiției al Republicii Moldova (dosarul nr. 2ra-858/23), instanțele naționale au considerat rezonabilă acordarea unei compensații în sumă de 15 000 MDL pentru suferințele şi retrăirile psihologice la care a fost supus reclamantul pe parcursul a 4 ani de zile (având calitatea de bănuit, învinuit și inculpat, fiind achitat prin sentință judecătorească), în cadrul cauzei penale de comiterea unei infracțiuni din categoria celor ușoare.

În cauza Pavel Munteanu c. Ministerului Justiției al Republicii Moldova (dosarul nr. 2ra-1650/2022), instanțele naționale au considerat rezonabilă acordarea unei compensații în sumă de 20 000 MDL pentru suferințele suportate prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii (la 10 iunie 2015 efectuată percheziție, la 10 februarie 2017 recunoscut în calitate de bănuit, 08 mai 2017 recunoscut în calitate de învinuit și la 31 octombrie 2018 scos de sub urmărire penală), în cadrul cauzei penale de comiterea unei infracțiuni din categoria celor mai puțin grave.

Rezumând ipotezele descrise supra și raportându-le criteriilor de referință, dar și principiului general al echității, instanța de apel notează că susținerile reclamantului, în sensul că tragerea ilegală la răspundere penală i-au lezat drepturile și libertățile fundamentale ale omului și că vătămarea acestor drepturi rezidă într-un prejudiciu moral, nu pot fi negate, corespund realității şi sunt întemeiate. Cu toate acestea, în circumstanțele speței deduse judecății, acestea nu justifică existența şi întinderea unui asemenea prejudiciu moral, precum cel pretins de reclamant, dar nici nu este rezonabil cu cel încasat de către instanța ierarhic inferioară.

La acest aspect, Completul de judecată reamintește că prejudiciul moral constă în efectul negativ suferit în urma acțiunilor ilicite ale organului care exercită activitate specială de investigații și ale procuraturii, prin care s-au adus atingere unor drepturi personale nepatrimoniale. Prin urmare, daunele morale pot fi acordate în ipoteza în care se încalcă valorile ocrotite de legea fundamentală privind demnitatea, onoarea și alte valori sociale consacrate.

Sub un alt aspect, deși este viabilă susținerea că stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu moral presupune o anumită aproximare, instanța de judecată, la determinarea cuantumului acestuia, trebuie să aibă în vedere criteriile de apreciere, precum ar fi: gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuit reclamantul, durata urmăririi penale, natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori, consecințele negative suferite pe plan fizic și emoțional, măsura în care acestea au fost afectate, dar și măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice şi psihice cauzate.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este și criteriul echității, care exprimă că, compensația bănească trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

În temeiul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, precum şi în lumina jurisprudenței constante a Curţii Europene, dar și a Curții Supreme de Justiție acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Completul de judecată reține că, în perioada 27 februarie 2020-16 mai 2023, Roman Statnîi a fost subiect al cauzei penale, a avut calitatea de bănuit și învinuit, fiind supus unor măsuri de constrângere (reținere, arest preventiv, arest la domiciliu, control judiciar).

Raportând prevederile legale relevante la particularitățile speței, Completul de judecată menționează că, la stabilirea cuantumului despăgubirilor ce urmează a fi acordate reclamantului, trebuie să se țină cont de consecințele sociale și profesionale, imaginea și reputația profesională a persoanei, precum și durata încălcărilor drepturilor.

Completul de judecată constată că acțiunile organelor de urmărire penală și ale procuraturii – constând în punerea sub învinuire, aplicarea reținerii, arestului la domiciliu și controlului judiciar – au avut un impact semnificativ asupra vieții sociale a reclamantului, cauzându-i suferințe morale și afectându-i demnitatea, onoarea și reputația profesională.

Totodată, deși aceste acțiuni au generat prejudiciu moral, circumstanțele cauzei nu justifică în întregime cuantumul acordat de instanța de fond.

Având în vedere că reclamantul a fost învinuit de comiterea unei infracțiuni grave, aplicarea măsurilor preventive sub formă de arest preventiv și arest la domiciliu, și ulterior, controlul judiciar, acesta a suportat suferințe morale, dar ținând cont totodată de principiile reparării echitabile și rezonabile a prejudiciului, suma de 250 000 lei acordată de instanța de fond apare ca fiind excesivă.

Completul de judecată apreciază că suma de 100 000 lei constituie o sumă rezonabilă, care reflectă o evaluare justă a prejudiciului moral corespunzător gravității și naturii suferințelor psihice suportate de reclamant ca urmare a acțiunilor organelor de urmărire

penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată. Acordarea daunelor morale are caracter exclusiv compensatoriu, nu punitiv.

În context, instanța de apel reține, că această valoare patrimonială este una suficientă pentru a oferi reclamantului satisfacție morală pentru prejudiciile morale suferite, cu respectarea principiului proporționalității și a justului echilibru între natura valorilor nepatrimoniale lezate și sumele acordate. Or, scopul acordării daunelor morale constă în realizarea, în primul rând, a unei satisfacții morale pentru suferințele de același ordin, şi nu a unei satisfacții patrimoniale.

Cu referire la pretențiile reclamantului cu privire la prezentarea de către pârâta Procuratura Generală prin intermediul procurorului care a condus și/sau a exercitat urmărirea penală și/ori procurorul ierarhic superior, în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului, precum și răspândirea de către pârâta Procuratura Generală a informațiilor prin mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea lui Statnîi Roman despre - scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Statnîi Roman Petru din motivul lipsei în acțiunile subsemnatului a elementelor constituite ale infracțiunilor incriminate, Completul judiciar conchide, că instanța de fond corect a ajuns la concluzia netemeiniciei acestora, din următoarele considerente.

Potrivit art. 12 alin. (1)–(4) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, obligația procurorului de a aduce scuze oficiale în numele statului intervine exclusiv în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege, și anume: scoaterea integrală a persoanei de sub urmărire penală; încetarea urmăririi penale în cazurile prevăzute de art. 275 pct. 7) și 8) și art. 285 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală; devenirea definitivă și irevocabilă a unei sentințe de achitare.

Totodată, conform alin. (3) al aceluiași articol, difuzarea scuzelor oficiale prin mijloacele de informare în masă nu operează de drept, ci numai la solicitarea expresă a victimei și doar prin aceleași mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea persoanei.

Din materialele cauzei rezultă, că reclamantul Roman Statnîi, prin cererea prealabilă adresată Procurorului General – interimar al Republicii Moldova, Ion Munteanu, la data de 18 mai 2023, a solicitat: prezentarea în formă scrisă a scuzelor oficiale în numele statului; răspândirea informațiilor prin mijloacele de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea sa, privind scoaterea integrală de sub urmărire penală a lui Statnîi Roman Petru din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunilor incriminate; precum și prezentarea scuzelor oficiale în numele statului (f.d. 31–33, vol. II).

Totodată, prin răspunsul oferit de procurorul din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Dorel Zatic, la cererea prealabilă a reclamantului din 18 mai 2023, s-a comunicat că solicitarea de a prezenta scuze publice nu se încadrează în prevederile art. 12 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Analizând aceste circumstanțe, Completul judiciar constată că reclamantul a urmat procedura prealabilă prevăzută de lege, însă răspunsul autorității competente relevă lipsa temeiului legal pentru satisfacerea cerințelor formulate. Or, art. 12 din Legea nr. 1545/1998 instituie o obligație clar delimitată și strict reglementată a procurorului de a aduce scuze

oficiale, aceasta fiind condiționată de existența expresă a unuia dintre cazurile prevăzute la alin. (2) al articolului menționat, precum și de respectarea procedurii stabilite de lege.

În acest context, instanța reține că solicitarea reclamantului privind prezentarea și difuzarea scuzelor oficiale excede cadrul normativ aplicabil, în condițiile în care legea nu consacră un drept absolut și necondiționat al persoanei de a obține scuze publice, ci reglementează o procedură specială, de competența exclusivă a procurorului, ce intervine doar în situațiile expres prevăzute de lege.

De asemenea, instanța subliniază că răspândirea informațiilor prin mijloacele de informare în masă reprezintă o măsură subsecventă prezentării scuzelor oficiale și este posibilă doar la solicitarea victimei, în condițiile în care sunt întrunite cerințele legale privind apariția dreptului la repararea prejudiciului. În lipsa constatării unui refuz nejustificat al procurorului sau a încălcării termenului de 15 zile prevăzut de art. 12 alin. (4) din Legea nr. 1545/1998, instanța nu poate substitui autoritatea competentă și nici nu poate impune pârâtei o obligație care nu rezultă expres din lege.

Prin urmare, Completul judiciar concluzionează că refuzul exprimat de procuror prin răspunsul la cererea prealabilă este unul motivat juridic, iar pretențiile reclamantului privind prezentarea și difuzarea scuzelor oficiale sunt lipsite de temei legal, motiv pentru care instanța de fond, în mod corect, a dispus respingerea acestora ca neîntemeiate.

În final, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelurile declarate de Ministerul Justiției al R. Moldova, Roman Statnîi și Procuratura Generală a R. Moldova, de a casa hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 februarie 2025, în partea încasării prejudiciului material și moral și în această parte a pronunța o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 385 alin.(1) lit. c), art. art. 389-390, CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

d e c i d e :

Se admit cererile de apel declarate de Ministerul Justiției al R. Moldova, Roman Statnîi și Procuratura Generală a R. Moldova.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 februarie 2025, în partea încasării prejudiciului material și moral și în această parte se pronunță o nouă hotărîre, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Roman Statnîi către Ministerul Justiției al RM, Procuratura Generală, intervenient accesoriu Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii, prezentarea în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului, răspândirea informației prin mijloace de informare în masă.

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Roman Statnîi (IDNP 2000022014803), suma de 100 000 (o sută mii) lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii, în rest în partea ce excede suma adjudecată, se respinge.

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Roman Statnîi (IDNP 2000022014803), suma de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu

de prejudiciu material cauzat, în legătură cu achitarea sumelor pentru asistența psihologică și expertiză.

În rest hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 4 februarie 2025, în partea respingerii pretențiilor lui Roman Statnîi către Ministerului Justiției al RM și Procuratura Generală, privind prezentarea de către procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior, în formă scrisă, a scuzelor oficiale în numele statului; răspândirea informației prin mijloace de informare în masă, se menține.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Diana Corlăteanu

Nicolae Ghedrovici